БҮТҮН ӨЛКӘЛӘРИН ПРОЛЕТАРЛАРЫ, БИРЛӘШИН!

Азәрбајчан КӘНЧЛӘРИ

Азәрбајчан ЛККИ МК-нын органы

1919-чу илдән чыхыр

«Азербайджан гянджляри»–орган ЦК ЛКСМ Азербайджана.

№ 155 (6343) | Чәршәнбә, 28 декабр 1960-чы ил | Гијмәти 20 гәпик

М. А. СУСЛОВ ЈОЛДАШ БАКЫДА

Декабрын 27-дә Сов.ИКП МК Рәјасәт һеј'әтинин үзвү, Сов.ИКП МК катиби М. А. Суслов јолдаш Азәрбајчанын пајтахтына кәлмишдир.

М. А. Суслов јолдашы Бакы тәјјарә мејданында Ә. Н. Әлиханов, Т. Ә. Аллаһвердијев, П. А. Арушанов, В. Ј. Ахундов, С. А. Вәзиров, Н. М. Һачыјев, С. М. Чафаров, М. Ә. Искәндәров, С. А. Мирзәјев, Р. Н. Садыгов, В. Ј. Семичастны, М. А. Әлизадә јолдашлар, Азәрбајчан ССР Назирләр Советинин сәдринин мүавини Ә. Һ. Кәримов, Загафгазија һәрби даирәсинин команданы К. Н. Галитски, Азәрбајчан ССР Али Советинин сәдри Әли Тағызадә, Азәрбајчан ССР Али Советинин Рәјасәт һеј'әтинин катиби З. З. Шүкүрова, Бакы Совети Ичрајијә Комитәсинин сәдри Ә. Ч. Ләмбәрански, Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт һеј'әтинин үзвләри, Азәрбајчан ССР назирләри, ичтимаијјәт нүмајәндәләри гаршыламышлар.

Саат 11-дә күмүшү рәнкли «ИЛ-18» тәјјарәси јерә енди. Тәјјарә мејданына топлашанларын курултулу алгышлары алтында М. А. Суслов јолдаш пилләкәнлә тәјјарәдән дүшдү. Азәрбајчанын партија вә һөкумәт рәһбәрләри илә достчасына әл вериб көрүшдү. Пионерләр М. А. Суслова чичәк дәстәләри бағышладылар.

М. А. Суслов јолдаш Бакы шәһәри зәһмәткешләринин тәјјарә мејданына гонағы гаршыламаға кәлән чохлу нүмајәндәләри илә сәмими саламлашды.

Күнортадан сонра М. А. Суслов јолдаш Сумгајыта кедәрәк Азәрбајчан кимја сәнајесинин илк мүәссисәси олан синтетик каучук заводуна бахмышдыр.

М. А. Суслов јолдаш билавасита газдан синтетик каучук алынмасы технолокијасы илә таныш олмушдур. О, бир чох фәһләләрлә сөһбәт етмиш, онларын һәјаты, иши вә тәһсили илә марагланмышдыр.

Суслов јолдаш синтетик каучук заводуна бахдыгдан сонра Сумгајыт шәһәрини кәзмишдир.

М. А. Суслов јолдаш Бакыја гајыдан кими республиканын ән јени мүәссисәләриндән бири олан вә кечән илин ахырларында ишә салынан Бакы шин заводуна кетмишдир. Заводун директору Р. К. Һачыјев М. А. Суслов јолдаша бу бөјүк мүәссисәнин коллективинин иши һаггында данышмыш вә ону шин истеһсалы просеси илә таныш етмишдир.

Суслов јолдаш фәһләләрә јанашараг онларын һәјаты вә әмәји һаггында суаллар вермишдир. Суслов јолдаш автокамера сехинин бригадири Бахыш Һамидовла, онун көмәкчиси Владимир Акоповла, стрејнерист Валери Павловла вә бир чох башгалары илә ширин сөһбәт етмишдир.

Гурашдырма сехи бинасынын габағында фәһләләрин бөјүк бир дәстәси М. А. Суслов јолдашы курултулу алгышларла гаршыламышдыр.

Суслов јолдаш шәһәри кәзмиш, Дағүстү һиссәдә јени биналар тикилән рајона кетмишдир.

М. А. Суслов јолдашы Азәрбајчан КП Мәркәзи Комитәсинин биринчи катиби В. Ј. Ахундов, республика Назирләр Советинин Сәдри М. Ә. Искәндәров, Азәрбајчан ССР Али Совети Рәјасәт һеј'әтинин сәдри С. М. Чафаров, Азәрбајчан КП МК катиби Ә. Н. Әлиханов, Азәрбајчан ССР Халг Тәсәррүфаты Шурасынын сәдри С. А. Вәзиров, Азәрбајчан КП Бакы комитәсинин катиби Т. Ә. Аллаһвердијев мүшајиәт етмишләр.

Ахшам М. А. Суслов јолдаш М. Ф. Ахундов адына Азәрбајчан Дөвләт Академик Опера вә Балет Театрында Гара Гарајевин «Илдырымлы јолларла» балетинә бахмышдыр.

(Азәр.ТА).

КОММУНИЗМИН кәнч гуручулары! Сизин тәравәтли өмрүнүзүн үстүнә бир ил дә кәлир. 1961-чи ил һәјат сәһнәсиндән өз карванины бөјүк һөрмәтлә чәкиб кедир. О, бизә нә гәдәр әбәди јадикарлар бахш етмишдир! Илләр кәлиб кечәчәк, кәләчәк нәсил коммунизм имарәтинин мөһтәшәм сәлтәнәтиндә оғлан вә гызларымызын әли илә гојулмуш тәмәл дашлары үчүн бизә өз дәрин миннәтдарлыгларыны билдирәчәкдир.

Сабаһын шәфәгләри

Көрүрсүнүзмү, гуруб јаратмаг нә гәдәр фәрәһлидир, баш учалыгыдыр! Узаға кетмәјәк, ичәрисиндә олдуғумуз илдә көрдүкләримиз ишләрин бәһрәсинә нәзәр салаг. Һәх елә бу күнләрдә республикамызын сәнаје ишчиләри Вәтәнә севиндиричи рапорт вердиләр. Онлар 1960-чы илин дөвләт планыны вахтындан әввәл, декабрын 25-дә баша чатдырыб, Вәтән үчүн әлавә олараг бир нечә јүз милјон манатлыг ән мүһүм мәһсул, — нефт, полад, прокат, полад борулар, алүминиум, дәмир филизи, нефт мәһсуллары, кимјәви маддәләр, нефт аваданлығы, семент вә халг тәрәфиндән ишләдилән маллар истеһсал етмәк ишинә киришмишләр. Кәнд тәсәррүфатымызын кәнч зәһмәткешләри дә өз ишләри һаггында ифтихарла данышa биләрләр. Онларын вәтәнпәрвәранә сә'јләри көзәл бәһрә вермишдир. Сосиалист кәнд тәсәррүфатымыз дөвләтә әт, сүд, јун, јумурта, тәрәвәз, јашыл чај јарпағы вә башга мәһсул сатышы планыны вахтындан әввәл, нојабрын 5-дә јеринә јетирмишдир. Республикамызын кәнч памбыгчылары кечән илкинә нисбәтән 74 мин тон артыг «ағ гызыл» топлајыб тәһвил вермишләр.

Бүтүн бу гәләбәләр һәр бир совет адамыны һәдсиз дәрәчәдә фәрәһләндирир, она ганад верир. Бу наилијјәтләримиз бир дә она көрә севиндиричидир ки, биз даһа көркәмли зәфәрләр чалмагдан өтрү јени зирвәләри фәтһ етмишик. Бу зирвәләрдән коммунизмин кениш үфүгләри, сабаһын зәррин шәфәгләри даһа јахшы, даһа парлаг көрүнүр.

Бәс гадам гојмаға һазырлашдығымыз ил бизә нәләр бахш едәчәкдир?! Бу јахынларда Вәтәнимизин пајтахты Москвада кечирилән ССРИ Али Советинин VI сессијасында өлкәмизин һәр бир зәһмәткешинин сонсуз дәрәчәдә марагландыран бу мәсәләләр кениш, јарадычылыгла мүзакирә олунмушдур.

Сессија ССРИ халг тәсәррүфатынын инкишафына даир 1961-чи ил Дөвләт планы һаггында Ганун, ССРИ-нин 1961-чи ил Дөвләт бүдчәси һаггында Ганун гәбул етмиш, Совет һөкумәтинин јеритдији сүлһсевәр харичи сијасәти јекдилликлә бәјәнмишдир.

1961-чи илин халг тәсәррүфат планлары јахын кәләчәкдә Вәтәнимизин гүдрәтинин даһа да артачағыны, халгымызын күзәранынын хејли јахшылашачағыны, өлкәмизин бејнәлхалг нүфузунун нечә јүксәләчәјини күзкү кими өзүндә әкс етдирир. Сөзү рәгәмләрә верәк. Вәтәнимиздә сәнаје мәһсулу истеһсалынын үмуми һәчми 8,8 фаиз артачаг. 1961-чи илдә чугун әридилмәси 51 милјон 200 мин тона, полад әридилмәси 71 милјон 340 мин тона, прокат истеһсалы 55 милјон 270 мин тона, нефт истеһсалы 164 милјон тона чатдырылачаг, кимја мәһсуллары истеһсалынын үмуми бурахылышы 14,5 фаиз артачагдыр.

Кәлән ил Совет Азәрбајчанынын да бөјүк јүксәлиш или олачагдыр. Республикамызда сәнаје мәһсулу бурахылышы 12 фаиз артачаг, нефтчиләримиз бу илкинә нисбәтән 650 мин тон артыг нефт вә 680 милјон куб метр артыг газ истеһсал едәчәкләр. Республикамызын халг тәсәррүфатына капитал гојулушу бу илкинә нисбәтән 25 фаиздән чох артачагдыр.

Бу рәгәмләрдән чох сөјләмәк олар.

Кәнч дост! Унутма ки, бунлар ади һесаб рәгәмләри дејилдир. Биз, бу рәгәмләри һәр биринә шанлы вә шәрәфли әмәјимизлә һәјат гүввәси вермәлијик. Кәнчлијә мәхсус вар күчүмүзү, гәлбимизи гуруб јаратмаг ешгини вә һәрарәтини, илһамла долу олан јүксәк әзмимизи бу ишләрин мүвәффәгијјәтлә көрүлмәсинә сәрф етмәлијик.

Јени ил әрәфәсиндә биз кечдијимиз јола, көрдүјүмүз ишләрә бир даһа көз јетирмәлијик. Бу бир нечә күн әрзиндә јени ил һәдијјәләрини даһа да артырмаг һәр биримизин башыны учалтмазмы? Мәһз буна көрә дә биз, сә'јимизи гат-гат артырмалы, финишә ләјагәтли гәләбә илә чатмалыјыг.

Индидән кәләк нә һаггында да дүшүнмәк лазымдыр.

Кәнч фәһлә, колхозчу вә зијалы! Сизин һәр биринизин шәхси планыныз олмалыдыр. Өз әмәк һәјатынызы нә илә әламәтдар едәчәксиниз? Һансы билик галаларыны фәтһ етмәк фикриндәсиниз?... Унутмајын ки, бунларын һамысы вачиб вә кәрәклидир. Ахы, совет кәнчи өзүнү коммунизмдә јашамаға, онун ишләрини идарә етмәјә индидән һазырламалыдыр. Бизим һәр биримизи белә бир идеал дүшүндүрмәлидир: Вәтәнимизин, доғма Коммунист партијасынын һәдсиз гајғысы мүгабилиндә мән коммунизм намине нә кими шанлы ишләр көрүрәм. Јадда сахлајын ки, бөјүк гаја, бөјүк ишләр јарадыр. Мәһз бу бөјүк идеал бизи гәләбәдән-гәләбәјә, зәфәрдән-зәфәрә апарачагдыр. Бизим сәдамыз халгымызын коммунизмә доғру мүзәффәр јүрүшүнүн ән чәркәсиндән, бајрагдарлар сырасындан кәлмәлидир!

Фәрәһли јекунлар

1960-чы ил декабрын 18-дә Азәрбајчан ССР рајон (шәһәр) халг мәһкәмәләринә халг һакимләри сечкиси олмушдур.

Рајон вә шәһәр зәһмәткеш депутатлары Советләринин ичрајијә комитәләри тәрәфиндән Азәрбајчан ССР Али Советинин Рәјасәт һеј'әтинә көндәрилән сәсвермә протоколлары әсасында мүәјјән олунмушдур ки, Нахчыван Мухтар Совет Сосиалист Республикасы вә Дағлыг Гарабағ Мухтар Вилајәти дә дахил олмагла Азәрбајчан ССР рајон вә шәһәр халг мәһкәмәләринә халг һакимләри сечкиләриндә сәсвермәдә бүтүн сечичиләрин 99,95 фаизи иштирак етмишдир.

Халг һакимлијинә намизәдләр лehинә сечичиләрин 99,28 фаизи сәс вермишдир.

Халг һакимлијинә сечилмәк үчүн ичтимаи тәшкилатлар, зәһмәткеш чәмијјәтләри вә вәтәндашларын јығынчағлары тәрәфиндән ирәли сүрүлмүш, рајон вә шәһәр зәһмәткеш депутатлары Советләринин ичрајијә комитәләриндә гејдә алынмыш бүтүн намизәдләр мүтләг сәс чохлуғу газанмышлар.

Чәми 93 халг һакими сечилмишдир. Бунлардан 15 нәфәри гадын, 93 нәфәрин һамысы Сов.ИКП үзвүдүр.

Нахчыван МССР вә Дағлыг Гарабағ Мухтар Вилајәти дә дахил олмагла Азәрбајчан ССР әразисиндә 1960-чы ил нојабрын 25-дән декабрын 15-дәк Азәрбајчан ССР рајон вә шәһәр халг мәһкәмәләринә халг ичласчылары сечкиси олмушдур.

Халг ичласчылары сечмәк үчүн мүәссисәләрдә, идарәләрдә, колхозларда, совхозларда вә јашајыш мәнтәгәләриндә 3.578 үмуми јығынчаг кечирилмишдир. Јығынчагларда 6.305 нәфәр халг ичласчысы сечилмишдир. Сечилмиш ичласчыларын 44,38 фаизи гадын, 55,39 фаизи Сов.ИКП үзвү вә Сов.ИКП үзвлүјүнә намизәддир.

Сечкиләр зәһмәткешләрин јүксәк фәаллығы шәраитиндә, Азәрбајчан ССР Конституцијасына, Азәрбајчан ССР мәһкәмә гурулушу һаггында Гануна, Азәрбајчан ССР рајон (шәһәр) халг мәһкәмәләринә сечкиләр һаггында Әсаснамәјә тамамилә ујғун олараг кечирилмишдир.

ӨЛКӘМИЗИН БҮТҮН ЗӘҺМӘТКЕШЛӘРИ КИМИ РЕСПУБЛИКАМЫЗЫН КӘНЧЛӘРИ ДӘ ССРИ АЛИ СОВЕТИ СЕССИЈАСЫНЫН ГӘРАРЛАРЫНЫ УРӘКДӘН БӘЈӘНИРЛӘР.

Јени, көркәмли гәләбәләр уғрунда

Һәлә чох ишләр көрәчәјик

Газмачылар бригадамыз Бакыдан бир нечә километр аралы—Хәзәр дәнизинин саһилиндә буруглар мешәси салыр. Зирә нефт јатағында чох дәрин гујулар газыр. Гујулары адлы-санлы газма усталары газыјырлар. Бу усталардан бири дә ССРИ Али Советинин депутаты Ағададаш Кәрбәлајы оғлудур. О, Москваја ССРИ Али Советинин VI сессијасында иштирак етмәјә кетмишдир. Газма устасыны сәфәрдә олдуғу мүддәтдә мән әвәз едирәм.

Коллективимиз ССРИ Али Советинин VI сессијасынын материалларыны чох рәғбәтлә гаршыламышдыр. Једдиллијин үчүнчү или планы вә өлкәнин дөвләт бүдчәси һаггындакы мә'рузәләрдә халгымызын гаршысындакы илдә көрәчәји бөјүк вәзифәләр јахшы көстәрилмишдир.

Сессијанын материалларындан ајдын олдуғу кими биз нефтчиләр дә чох иш көрмәлијик. Газмачыларын вәзифәси нефт вә газ [illegible] силатыны даим артырмагдан ибарәтдир. Сессијада көстәрилмишдир ки, чох дәрин гујулар Вәтәнимизин нефт сәнајесинин кәләчәјидир.

Бригадамыз сессијанын давам етдији күнләрдә даһа сә'јлә ишләмиш, јени әмәк гәләбәләри газанмышдыр. Бригадамыз һәмин гујулардан бәриндә 4.600 метр дәринлијә чатмышдыр. Гој коллективимизин гочаман үзву сәфәрдән гајыданда ишимизә аванд көрсүн.

Тофиг МӘММӘДОВ,
мүһәндис.

Вахтындан габаг

Бузовнанефтин гујулары јералты тә'мир сехинин коллективи ССРИ Али Советинин сессијасынын гәрарларыны бөјүк севинч вә фәрәһ һисси илә гаршыламышлар. Сессијада мүзакирә олунан мәсәләләр бүтүн тәрәггипәрвәр бәшәријјәтин диггәт мәркәзиндә дуран мәсәләләрдир.

Сессијанын материалларындан ајдын олдуғу кими 1961-чи илдә халг тәсәррүфатынын мүхтәлиф саһәләрини, хүсусилә нефт сәнајесини даһа да инкишаф етдирмәк нәзәрдә тутулмушдур.

Коллективимиз 1960-чы или көркәмли гәләбәләрлә баша чатдырыр. Сехдә әмәк мәһсулдарлығы ики фаиз јүксәлдилмиш, маја дәјәри 4 фаиз ашағы салынмыш, 5.070 манат дөвләт вәсаитинә гәнаәт едилмишдир. Бу наилијјәтләрин әлдә едилмәсиндә К. Мәликовун, С. Јерманын, Д. Хохловун вә башгаларынын башчылыг етдикләри коммунист әмәји бригадалары фәргләнир. Сессијанын материалларыны охудугдан сонра кәнч тә'мирчиләр үзәрләринә даһа бөјүк вәзифәләр дүшдүјүнү һисс етмиш вә илин ахырынадәк бир нечә гујуну тә'мир едиб мә'дәнчиләрә вермәји вә'д етмишләр.

Ш. ИСМАЈЫЛОВ,
Бузовнанефтин техники.

Б. Х. МӘММӘДОВА,
Бакы шәһәриндәки 2 нөмрәли тикиш фабрикинин тикишчиси:
— Силаһсыз, мүһарибәсиз вә мүстәмләкәсиз дүнја һаггында әзәмәтли сәсимиз јенә дә бүтүн аләми бүрүдү. ССРИ Али Советинин сессијасы һөкумәтимизин мүдрик ленинчи харичи сијасәт јүрүтдүјүнү бир даһа тәсдиг етди.

Т. ГУЛИЈЕВ,
Бакы шин заводунун ишчиси:
— Бүтүн совет зәһмәткешләри кими мүәссисәләримизин коллективи дә ССРИ Али Советинин сессијасында гәбул едилмиш гәрарлары үрәкдән бәјәнир. Али һакимијјәт органындакы елчиләримиз једдиллијин икинчи илинин јекун вурмуш, 1961-чи ил үчүн даһа әзәмәтли вәзифәләр мүәјјәнләшдирмишләр.

К. ӘБИЛОВА,
Азәрбајчан тарихи музејинин әмәкдашы:
— Өлкәмизи бөјүк сијаси руһ јүксәклији вә әмәк чошғунлуғу бүрүмүшдүр. Гаршыдан даһа әзәмәтли гуручулуг ишләри илә мәшғул олачағымыз 1961-чи ил кәлир.

ССРИ НАЗИРЛӘР СОВЕТИНДӘ

1960-чы ил декабрын 24-дә Н. С. Хрушшов јолдашын сәдрлији илә ССРИ Назирләр Советинин ичласы олмушдур. Ичласда ССРИ халг тәсәррүфатынын инкишафына даир једдиллик план тапшырыгларынын биринчи ики илдә јеринә јетирилмәси кедиши һаггында мәсәлә мүзакирә едилмишдир.

Мәсәләнин мүзакирәсиндә мүттәфиг республикаларын коммунист партијалары МК-ларынын биринчи катибләри, мүттәфиг республикаларын Назирләр Советинин сәдрләри, бир сыра халг тәсәррүфаты шураларынын сәдрләри, ССРИ назирләри вә ССРИ мәркәзи идарәләринин рәһбәрләри иштирак етмишләр.

Назирләр Советинин ичласында гејд едилмишдир ки, једдиллик планын вахтындан габаг јеринә јетирилмәси уғрунда үмумхалг һәрәкаты, елмин ән јени наилијјәтләриндән истифадә едилмәси әсасында халг тәсәррүфатында техниканын бөјүк сүр'әтлә тәрәгги етдирилмәси, јени кәшф олунан тәбии сәрвәтләрдән истеһсалатда истифадә едилмәси, ихтисаслашдырма, комплексли механикләшдирмә вә автоматлашдырма тәдбирләринин һәјата кечирилмәси, әмәк мәһсулдарлығынын даһа да артырылмасы контрол рәгәмләрдә халг тәсәррүфатынын ән мүһүм саһәләри үзрә мүәјјән едилмиш тапшырыгларын мүвәффәгијјәтлә, тамамилә вә артыгламасы илә јеринә јетирилмәсини тә'мин етмишдир.

1959—1960-чы илләр әрзиндә сәнајенин үмуми мәһсулу контрол рәгәмләри һесабламаларында нәзәрдә тутулан 17 фаиз әвәзинә тәгрибән 23 фаиз артмыш вә тапшырыглардан әлавә тәхминән 120 милјард манатлыг сәнаје мәһсулу истеһсал едилмишдир.

Халг тәсәррүфатынын гара металлуркија, нефт сәнајеси, машынгајырма, тикинти материаллары сәнајеси кими мүһүм саһәләринин инкишафына даир тапшырыглар даһа мүвәффәгијјәтлә јеринә јетирилир. Халг тәрәфиндән ишләдилән малларын бир чох новләринин истеһсалына даир тапшырыглар вә бүтүн нәглијјат новләри үзрә јүк дөвријјәси тапшырыглары артыгламасы илә јеринә јетирилмишдир.

Једдиллијин кечән ики или әрзиндә халг тәсәррүфатынын бүтүн саһәләринә күлли мигдарда әсаслы хәрчләр гојулмуш, ән јени техника илә тәчһиз едилән ики миндән артыг ири сәнаје мүәссисәси истифадәјә верилмишдир.

Өлкәнин игтисадијјатынын инкишафы илә јанашы, совет халгынын күзәраны даһа да јахшылашмагда давам етмишдир.

Ичласда ССРИ Назирләр Советинин Сәдри Н. С. Хрушшов јолдашын, һөкумәт үзвләринин вә ичласын дикәр иштиракчыларынын тәклифләринә вә гејдләринә мүвафиг олараг, лазым сајылмышдыр ки, једдиллијин кечән ики или әрзиндә планын артыгламасы илә јеринә јетирилмәси нәтиҹәсиндә әлдә едилән јени еһтијатлардан сәнајенин вә кәнд тәсәррүфатынын инкишафыны сүр'әтләндирмәк вә әһалинин артан тәләбатыны өдәмәк үчүн истифадә едилсин.

Бунунла әлагәдар олараг, једдиллик планда дәјишикликләр едиләрәк халг тәсәррүфатынын ајры-ајры саһәләринин инкишафына даир тапшырыгларын артырылмасы зәрури һесаб едилмиш вә мүттәфиг республикаларын Назирләр Советләринә, халг тәсәррүфаты шураларына, ССРИ назирликләринә, идарәләринә вә вилајәт (өлкә) ичрајијә комитәләринә тапшырылмышдыр ки, мөвчуд истеһсал гургуларындан истифадә едилмәсинин даһа да јахшылашдырылмасы, сәнаједә, тикинтидә, нәглијјатда вә кәнд тәсәррүфатында пул вә материал еһтијатларынын чидди гәнаәтлә сәрф едилмәси әсасында әлавә дахили еһтијат мәнбәләри ашкара чыхармаг үчүн мүәссисәләрдә, тикинтиләрдә, колхоз вә совхозларда иш апарсынлар.

Һәмин ичласда ССРИ Назирләр Совети ССРИ халг тәсәррүфатынын планлашдырылмасы системини даһа да тәкмилләшдирмәк мәсәләсини нәзәрдән кечирмишдир.

Халг тәсәррүфатынын фасиләсиз олараг планлашдырылмасыны, онун јени еһтијат мәнбәләринин ашкара чыхарылмасыны вә бунлардан истифадә олунмасыны тә'мин етмәк мәгсәди илә лазым сајылмышдыр ки, фасиләсиз сурәтдә һәјата кечирилән бешиллик плана малик олмагдан өтрү, чари планлары һазырларкән ејни заманда, бешиллијин ахырындан сонра кәлән ил үчүн дә халг тәсәррүфатынын инкишафына даир ән мүһүм көстәричиләр һазырлансын.

Азәрбајчан ЛККИ МК-да

1961-чи ил јанварын 12—13-дә Азәрбајчан ЛККИ МК-нын III пленуму олачагдыр. Пленум ашағыдакы мәсәләләри мүзакирә едәчәкдир:

1. «Мүасир шәраитдә партија тәблиғатынын вәзифәләри һаггында» Сов.ИКП МК-нын гәрары илә әлагәдар олараг республиканын комсомолчулары вә кәнчләри арасында идеја-тәрбијә ишләринин вәзијјәти вә ону јахшылашдырмаг тәдбирләри һаггында.

2. Гарғыдалынын мәһсулдарлығыны даһа да артырмаг саһәсиндә республика комсомол тәшкилатынын вәзифәләри һаггында.

АЗӘРБАЈЧАН ЛККИ МК.

„ИЛДЫРЫМЛЫ ЈОЛЛАРЛА" Ә'ЛА балетдир

АКАДЕМИК ОПЕРА ВӘ БАЛЕТ ТЕАТРЫНДАН РЕПОРТАЖ

ОПЕРА театры вә Африка! Гәрибә дејилми? Лакин бәстәкар Гара Гарајевин «Илдырымлы јолларла» балетинә тамаша едәркән адама елә кәлир ки, биздән чох-чох узагларда, башга бир гит'әјә сәфәр едирсән, онун дәрдләрини көрүб дујурсан.

«Илдырымлы јолларла» балетинин ады мәтбуатда 1956-чы илдән чәкилмәјә башламышдыр. Балет илк дәфә 1958-чи илдә С. М. Киров адына Ленинград Дөвләт Академик Опера вә Балет Театрынын сәһнәсиндә тамашаја гојулмуш, онун шөһрәти тезликлә совет өлкәсинин һәр тәрәфинә јајылмышдыр. Москва тамашачылары балети 1959-чу илдә ССРИ Бөјүк Театрынын сәһнәсиндә һәдсиз мараг вә рәғбәтлә гаршыламышлар. Бөјүк театр азәрбајчанлы бәстәкарын әсәрини Пекин вә Варшава шәһәрләриндә көстәрмишдир. Нәһајәт сон заманлар «Илдырымлы јолларла» балетинин сорағы Минск, Казан, Сталино шәһәрләриндән кәлди. Бакылы тамашачылар нараһат олуб өз-өзләринә дедиләр:

— Көрәсән, һәмјерлимизин әсәрини биз нә вахт көрәчәјик?

Артыг, онлар өз мурадларына чатмышлар. Зәннимизчә, балетин мүвәффәгијјәтли тамашалары шәһәр сакинләринин гәлбиндә доған бу тәбии инчиклик һиссини јујуб апарачагдыр. Кечән истираһәт күнү опера театрымызын салонундан гопан сүр'әтли алгыш сәсләри буна дәләләт едирди. Театрын фојесиндә бајрам күнләриндә олдуғу кими, түсүсү бир чанланма дујулурду. Адамларын үзләриндәки һәјәҹан ачыг сезилирди. Ахы, бу тамаша шәһәрин мусиги ичтимаијјәтинин һәјатында мүһүм һадисәләрдән бири иди.

Јәгин ки, охучулар Африка јазычысы Питер Абрахамсын «Илдырымлы јолларла» романыны охумамыш дејилләр. Бу роман дүнјанын бир чох өлкәләриндә, о чүмләдән Совет Иттифагында кениш јајылмыш, марагла гаршыланмышдыр. Балет дә һәмин роман әсасында, І. Н. Слонимскинин либреттосу үзрә бәстәләнмишдир. Абрахамсын әсәриндә олдуғу кими, балетдә дә ағ гыз Сари илә мүәллим Леннинин тәмиз вә пак мәһәббәти, иргчиләрин ајры-сечкилик мәнивләринә бахмајараг бу мағрур мәһәббәт, ичтимаи һадисәләр фонунда тәрәннүм олунмушдур.

Балетин илк шәкилләри тамашачыны Африка шәһәрләриндән бириндә университет битириб өз доғма кәндләринә гајыдан Ленни илә, јерли әһалинин мәишәти илә таныш едир. Леннинин гајытмасы нәинки онун гоча анасыны вә бачысы Лиззини, һабелә бүтүн кәнд әһалиси һәдсиз дәрәчәдә севиндирир. Ојнаг вә һәрарәтли рәгсләр бу севинчи бүтүн парлаглығы илә ачыб көстәрир. Леннинин бачысы Лиззә хүсусилә шаддыр. Онун рәгсиндә сонсуз бир фәрәһ, ојнаглыг вә јумор дујулур.

Шәнлијин гызғын чағында ағ мүлкәдар Керт вә онун әлалтылары кәлирләр. Бир ан әтрафа сәкитлик чөкүр, мусиги јавашыјыр, һәзин вә кәдәрли олур. Елә зиддијјәтләр дә бурадан башлајыр.

Балетә бөјүк марагла бахылыр. Кәндин ағасы Кертлә әһали арасында олан зиддијјәт, Ленни вә мүлкәдарын гызы Сарinin һамынын «јолверилмәз» сајдығы мәһәббәти, кәнч мүәллимин гаршысына чыхан чәтинликләр, гаралар вә мәләзләр, һабелә ағлар вә гаралар арасында баш верән тоггушмалар әсәри көркәмләшдирир.

Үмумијјәтлә Гара Гарајевин «Илдырымлы јолларла» балетиндә контраст вә драматизм чох күчлүдүр. Бурада мүстәмләкә Африкасынын јаралары ајдын вә парлаг мусиги дили илә, бир-бириндән өз характерик хүсусијјәтләри илә сечилән камил образларла тәсвир олунмушдур. Әсәр мүстәмләкәчиләрә гаршы кәскин бир нифрәт, зәһмәткеш африкалылара исә мәһәббәт вә рәғбәт һисси ојадыр.

Тамаша заманы бир-биринә әвәз едән алгышлар, әлбәттә, әсәрин үрәкләрә јатдығыны көстәрән әламәтдир. Лакин бә'зән тәнәффүс заманы дост-танышларын индичә алдыглары тәәссүрат барәдә сөһбәтләри әсәрин тамашачыја нечә тә'сир бағышладығыны мејдана чыхарыр. Биз, тәнәффүсләрдә, јахшы олмаса да, фоједа кәзишәб данышан адамларын сөһбәтләринә гулаг асырдыг. Онлар һәр бир шәкил, һәр бир епизод һаггында өз фикирләрини сөјләмәјә тәләсирдиләр. «Чох көзәлдир, адам һәјәчанланмаја билмир» вә бу кими тә'риф сөзләрини тез-тез ешитмәк олурду.

«Илдырымлы јолларла» балетинин илк тамашасына дүшдүјү үчүн севинән харичи гонаглардан бири өз мүсаһибинә рус сөзүнү чәтинликлә тәләффүз едәрәк дејирди:

— За-мечател-но...

Шүбһәсиз, әсәрин мусигиси һаггында хүсусилә данышылачагдыр. Лакин ән ади тамашачыја да бир шеј ајдын иди: мусиги мәлаһәтлидир, мүәллиф африкалыларын мусиги фолклорундан јарадычылыгла истифадә етмиш, дәниз кими галхыб-енән, мәһәббәт сәһнәләриндә зәриф бир аһәнк алан, мүбаризә сәһнәләриндә чошуб чағлајан бир мусиги јаратмышдыр...

*Мусигидәки әлванлыг, рәнкарәнклик гәлбләри * дилләндирмәјә билмир. Артистләрин ојуну да беләчә әлван вә гәшәнк иди.*

Биз, бу ојун һаггында тамашачылардан ешитдијимиз сөзләри сөјләјирик:

— Лејла Вәкилова (Сари) һәмишәки кими көзәлдир.

— Мағсуд Мәммәдов елә бил Африкадан индичә кәлиб.

Бу сөзләри Леннинин анасыны ојнајан М. С. Елиозова, бачысы Лиззини ојнајан Е. Алмазова, зәнчи мүәллим Макону ојнајан К. Баташов, зәнчи гыз Фаннини ојнајан Р. Ахундова вә башгалары һаггында да ешитмәк мүмкүндүр.

Бәли, Бакы тамашачылары инди бүтүн дүнјанын диггәт мәркәзиндә дуран Африка илә көрүшмүшләр. Африка проблеми тәрәггипәрвәр бәшәријјәти дүшүндүрүр. Бәстәкарымыз Гара Гарајевин мәһз белә бир үмумбәшәри мөвзуја мүрачиәт етмәси, јүксәк дәрәчәдә мәзмунлу вә орижинал әсәр јаратмасы һамымыз үчүн хошдур.

Биз Африканы көрдүк. Нәинки онун мәишәти, һәјатынын мүһүм чәһәтләри илә таныш олдуг, һәмчинин рәссам В. Н. Доррерин јаратдығы декорасијаларда Африка кәндинә, онун тропик чөлләринә бахдыг. Африкалыларын вәлд адландырдығы, орада-бурада банан ағачлары көрүнән чөлүн ахшам мәнзәрәси романтика илә долудур. Ленни вә Сари вәлд чөлүнүн гојнунда көрүшүрләр.

Биз, тамашадан чыхаркән бәстәкар Султан Һачыбәјова мүрачиәт едиб, балетин она нечә тә'сир бағышладығыны сорушдуг. О деди:

— Ә'ладыр!

— Башга сөзүнүз јохдурму?

— Мәнчә, бу сөз әсәрин бүтүн мәзијјәтләрини јахшы ифадә едир,—деје Султан Һачыбәјов күлүмсүндү.

Доғрудан да беләдир. Јәгин ки, тамашаја баханларын һамысы елә бу чүр дә дүшүнүр.

Ә. ГАРАДАҒЛЫ.

ШӘКИЛДӘ: «Илдырымлы јолларла» балетиндән бир сәһнә.

Бу чох јахшыдыр

Мәктәбләрдә узадылмыш күн груплары јарадылмасынын чох да узаг тарихи јохдур. Бунунла белә узадылмыш күн груплары истәр аиләләрдә, истәрсә дә мәктәбләрдә бөјүк шөһрәт тапмышдыр. Әввәлә она көрә ки, нәзарәтсиз галыб, күнүн хејли һиссәсини күчәдә-бајырда баш-башына кечирән ушагларын ајағы чәлдән јығылмыш, башлычасы исә онлар јахшы охујанлар сәвијјәсинә чатмышлар.

Дәрс һиссә мүдири Аслан Мурадов мәктәбдәки групун иши һаггында чох данышмады.

— Көзлә көрмәк, ешитмәкдән јахшыдыр,—деди.— Әҝәр вахтыныз варса, узадылмыш күн групумуза баш чәкин. Хәдичә мүәллимә көрүшүб сөһбәт един. О, сизә мараглы әһвалатлар нағыл едәр.

Һәмин групун ишләри әсасән биринчи мәртәбәдә кедир. Бурада груп үчүн кениш вә ишыглы отаг ајрылмышдыр. Столларын архасында чохлу ушаг отурмушдур. Онлар дәрсә һазырлашырдылар. Хәдичә мүәллим дә бурада иди.

Хәдичә мүәллим ушаглара мане олмамаг үчүн астадан дејирди:

— Әввәлләр група чәми 5—6 нәфәр ушаг ҝәлирди. Бә'зи валидејнләр: «Бунун нә фајдасы вар?»—дејә ушагларыны бурахмаг истәмирдиләр. Лакин бу узун сүрмәди. Групун фајдалы олмасыны тез ҝөрдүләр. Инди бу ишдән валидејнләр дә разыдырлар.

Хәдичә мүәллим група апарылан ишләрдән сөһбәт салыб деди:

— Групумуздакы шакирдләрин һамысы икинчи нөвбәдә охујур. Чохунун ата-анасы ишдә олдуғундан сәһәр саат 9-дан күнортајадәк евдә бахымсыз галырды. Нәзарәтсиз галан ушагларын бә'зиси дәрсләриндән ахсајыр, надинчлик едирди. Инди онлар тамам дәјишмишләр. Бахын, Осман Искәндәрову көрүрсүнүзмү? Групумуза кәләнәдәк пис охујан шакирд һесаб олунурду. Ата-анасынын евдә олмамасындан истифадә едиб, вахтынын чохуну күчәдә кечирәрди. Инди исә үчүнчү синифдә ән јахшы охујанлардан биридир.

Хәдичә мүәллим мәсәлә һәлли илә мәшғул олан 12—13 јашларында бир оғланы көстәрәрәк деди:

— Надир Руһуллајев 3-чү илдир ки, III синифдә охујур. Бунa бахмајараг бу ил дә пис-пис кедирди. Күнләрлә дәрсә ҝәлмирди. Групумуз она да тә'сир көстәрди. Инди онун күчәдән ал-ајағы јығылмышдыр, дәрсләрини дә јахшы охујур.

II синиф шакирди Ә. Меһдијев, III синиф шакирди Н. Әлијев, М. Јунисова вә башгалары да група ҝәләндән сонра чалышган вә бачарыглы шакирдләр сырасына чыхмышлар. Група ушагларын истираһәти вә јемәји дә јахшы тәшкил едилмишдир. Бурада ики дәфә јемәк верилир. Һәм дә бу чох учуз баша ҝәлир. Шакирдләр тез-тез ачыг һавада мүхтәлиф ајләнҹәли ојунлар ојнајыр, идманла мәшғул олурлар.

Икинчи нөвбәдә дәрсин башланмасына аз галырды. Биз, хош бир тәәссүратла мәктәби тәрк етдик. Һаггында һамынын пис рә'ј сөјләдији, дүзәлмәз һесаб етдији ушағын дүз күн јола гајытдығыны көрмәкдән фәрәһли нә ола биләр?! Губа шәһәриндәки 1 нөмрәли орта мәктәбдә тәшкил олунмуш узадылмыш күн групунун мүвәффәгијјәти дә мәһз бурасындадыр.

Назим ӘҺМӘДОВ,
С. М. Киров адына АДУ-нун тәләбәси.

Гарғыдалычыларын ГИЈАБИ семинары

ДОҒРУ ЈОЛ ИЛӘ

Өзүмүз кими бригадамыз да чох ҝәнҹдир. Онун бирҹә јашы вардыр. О, кечән илин пајызында ишә башлајыбдыр. Бундан елә чыхмасын ки, биз өмрүмүздә һеч гарғыдалы әкиб бечәрмәмишик. Хејр, белә дејилдир. Һәрәмизин бу саһәдә өзүнә көрә, нечә дејәрләр, иш стажы, аз-чох тәҹрүбәси вардыр. Гарғыдалыны анҹаг машынларла әкиб-бечәрмәклә исә илк дәфә мәшғул олмушуг.

Биз, беш нәфәрик. Мән вә муавиним Шабан Мазајев механизаторуг. Бригаданын о бири үзвләри исә ади гарғыдалычыдырлар. Бу ил бизә 120 һектар саһә тапшырмышдылар. Һәмин јери әкиб-бечәрмәк, јетишдирәҹәјимиз мәһсулу јығмагдан өтрү бизә шум вә бечәрмә трактору, култиватор, әсмә котан, сапин машыны, зиг-заг мала, һабелә гарғыдалыјығын вә силосдограјан комбајн верилмишди. Саһәмизин һәр һектарындан 30 сентнер дән, 600 сентнер јашыл күтлә ҝөтүрмәлидик. Бригадамызын малијјә истеһсал планында һәмин мәһсулун јетишдирилиб јығылмасында 4.100 әмәкҝүн сәрф едилмәси нәзәрдә тутулмушду.

Бәс нәтиҹәси нечә олду, биз бүтүн бунлара әмәл едә билдикми? Әлбәттә, етдик, өзү дә ики ҹәһәтдән уддуг; һәмишәкиндән даһа чох вә даһа учуз мәһсул јетишдирә билдик. Һәр һектардан 44 сентнер дән, 1.250 сентнер јашыл күтлә ҝөтүрдүк. Гарғыдалынын јетишдирилмәси үчүн нәзәрдә тутулдуғундан 30 фаиз аз, јә'ни 2.870 әмәкҝүн сәрф етдик. Гарғыдалынын һәр сентнери 30 маната баша ҝәлди. Һалбуки гоншулуғумуздакы ади гарғыдалычылыг бригадасында ејни мигдар мәһсул истеһсал етмәк үчүн 37 манат хәрҹләјибләр. Јығылан мәһсул да билмикиндән хејли аз олубдур. Буна сәбәб нәдир? Бәлкә, нечә дејәрләр, биз гарғыдалынын әкилиб-бечәрилмәсинә нә исә бир јенилик ҝәтирмишик? Әсла јох! Онда бәс нә үчүн ејни имкан вә шәраитә малик олан ики бригадада белә фәрг јаранмышдыр? Бунун сәбәбләри әлбәттә, чохдур. Ән башлычасы одур ки, биз, гарғыдалынын әкилиб-бечәрилмәси илә әлагәдар олан бүтүн ишләри машынларла көрмүшүк, онларса јох.

Бригадамызын үзвләри јүксәк мәһсулун әсасыны гојмаға пајыз ајындан башладылар. Бизим үчүн ајрылмыш јерә пајызлыг тахыл әкилмишди. Тахыл јығылан кими коншанлији үздән беш-алты сантиметр дәринликдә сүрдүк. Шумдан габаг һәр һектара 10—12 тон пејин вә 2,5 сентнер суперфосфат күбрәси вердик. Бундан сонра исә 25—30 сантиметр дәринликдә дондурма шуму апардыг. Нәмлији сахламаг мәгсәди илә еркән јазда торпағы једдијинә мала гошулмуш котанла тәзәдән үздән јумшалтдыг.

Ел арасында белә бир мәсәл вар дејәрләр: нә әкәрсән, ону да бичәрсән. Бу сөзләр тәкҹә јерин һазырланмасына дејил, јахшы тохум сечилмәсинә дә аиддир. Бригадамызын үзвләри буну нәзәрә алараг һәр һектара 25—30 килограм һесабы илә јерли сорт аг атдишин һибрит тохуму тәдарүк етмишдиләр. Сәпиндән габаг ону дәрманладыг. Әкиндә исә күнәш алтында гыздырдыг. Сәпини квадрат-јува үсулу илә кечирмәјимизә бахмајараг әкини нә'д етдијимиз күн — апрелин 25-дә тамам гуртардыг. Илк бечәрмәјә әкиндән 10—12 күн сонра башладыг. Сифтә саһәјә бир дәфә зиг-заг мала чәкдик, торпагда әмәлә ҝәлмиш гајсағы јумшалтдыг. Көрпә чүчәртиләр-лә бирликдә торпагдан баш галдыран алаг отларынын 80—90 фаизини тәләф етдик. Торпагдакы нәмлији артырдыг. Биткиләрин инкишафына кифајәт гәдәр һава, истилик, су ишләмәси үчүн шәраит јаратдыг. Биткиләрин инкишафыны сүр'әтләндирдик.

Биткиләрдә ики-үч јарпаг әмәлә ҝәләндә чәркәләрарасына ики истигамәтдә култивасија чәкмишдик. Сејрәлтмәни биринҹи бечәрмәдән сонра апармышдыг. Дән үчүн әкилмиш јуваларда 2—3, силослуг саһәләриндә исә һәр јувада 3 — 4 еҝләм битки сахланмышды. Чәркәләрарасынын икинҹи бечәрмәсини мај ајынын икинҹи јарысында апармышдыг. Бу иш једди күн давам етмишдир. Һәмин вахт һәр һектара 50 килограм аммонијум шорасы, 75 килограм суперфосфат илә 200 килограм чүрүмүш пејин гарышығы верилмишдир. Үч һәфтә сонра саһәләрә үчүнҹү култивасија чәкилмишдир. Онда һәр һектара 75 килограм аммонијум шорасы гарышығы илә 100 килограм суперфосфат күбрәси верилмишдир. Инкишаф дөврүндә биткиләри дөрд дәфә сувармышыг.

Биз јетишдирдијимиз мәһсулу «БУ-2» маркалы комбајнла јығмышыг. Адәтән, мәһсул јығымы хејли вахт апарыр. Комбајн исә јығым вахтыны 3—4 дәфә гысалтмышдыр. 120 һектар саһәдә јетишдирилмиш мәһсулу бирҹә һәфтәнин ичәрисиндә топлаја билмишик. Һалбуки габаглар бу иш үчүн бир ај вахт сәрф едилирди.

Бах, бүтүн бунлара көрәдир ки, бригадамызын үзвләри дејирләр: комплексли механикләшдирмә јүксәк мәһсул үчүн ән доғру јолдур. Биз, ҝәлән ил дә гарғыдалы әкиб-бечәрәҹәјик. Саһәмизи чохдан шумлајыб гуртармышыг, 40 тондан артыг тохум һазырламышыг. Гәрарымыз беләдир ки, ҝәләҹ ил мәһсулдарлығы бу илкинә нисбәтән јарым дәфә артыраг, әмәк мәһсулдарлығыны икигат јүксәлдәк. Елә билирәм ки, истәјимизә чатаҹағыг.

Адам ИСАЈЕВ,
Загатала рајонундакы Илич адына колхозун комсомол-ҝәнҹләр комплексли бригадасынын башчысы.

ӘДӘБИ-БӘДИИ КЕЧӘ

26 Бакы комиссары адына мәдәнијјәт сарајында бөјүк Азәрбајҹан драматургу Ҹәфәр Ҹаббарлынын јарадыҹылығына һәср олунмуш әдәби-бәдии кечә кечирилмишдир. Кечәни мәдәнијјәт сарајы нәздиндәки китабхананын ишчиси Рә'нa Гулијева ачдыгдан сонра филолокија елмләри намизәди, шаир Атиф Зејналлы драматургун һәјат вә јарадыҹылығы һаггында мә'рузә етмишдир. Мә'рузәдән сонра китабхананын охуҹуларындан Әләкбәр Көрүмзадә, Хаммирзә Әһмәдов, Вәһид Мухтаров вә башгалары Ҹаббарлыја һәср етдикләри ше'рләрини охумушлар. «Кирпи» журналынын редактору Сејфәддин Аббасов вә Ҹаббарлынын һәјат јолдашы Сона ханым чыхыш едәрәк драматург һаггында өз хатирәләрини данышмышлар.

Кечәнин ахырында М. Әзизбәјов адына Азәрбајҹан Дөвләт Академик Драм Театры артистләринин вә бәдии өзфәалијјәт драм коллективинин иштиракы илә драматургун әсәрләриндән парчалар ҝөстәрилмишдир.

Чохлу ҝәнҹин иштирак етдији бу тәдбир мараглы кечмишдир.

Әзиз МӘММӘДОВ.

Әлагәләр мөһкәмләнир

Бакы вә Јереван политехник институтларынын тәләбәләри арасында чохдан бәри мөһкәм достлуг јаранмышдыр. Биркә елми конфранслар вә ҝөрүшләр кечирмәк ән'әнә шәклини алмышдыр.

Бу јахынларда Азәрбајҹан Политехник Институтунун тәләбәләриндән бир дәстәси Јереван Политехник Институту тәләбәләринин елми-техники конфрансында иштирак етмишдир. Јереванлылар иншаат факултәсинин тәләбәләриндән Фазил Исмајыловун, Ингилаб Мәммәдовун, һидромелиорасија факултәсинин тәләбәси О. Зејналованын елми мә'рузәләрини јүксәк гијмәтләндирмишләр.

Јереван вә Бакы тәләбәләри бир нечә күн бир јердә олмушлар. Јереванлылар өз гонагларынын шәһәрин ҝөрмәли јерләри илә таныш етмиш, онлары театра апармыш, институтун тәләбә кафесинә дә'вәт етмишләр.

Бакылылар бөјүк тәәссуратла ҝери гајытмышлар. Бир нечә күндән сонра Азәрбајҹан Политехник Институтунун чохтиражлы политехник газетинин нөвбәти нөмрәси бурахылмышдыр. Газетин бүтөв бир сәһифәси јереванлы јолдашлара һәср едилмишдир. Сәһифәдәки материаллар «Достларымызын јанында» башлығы алтында дәрҹ едилмишдир. Һәмин сәһифә Јереван Политехник Институтунун чохтиражлы газетинин редаксија коллективи илә бирликдә һазырланмышдыр.

Јереванлылар мәктуб ҝөндәрәрәк бакылы јолдашларыны 1961-ҹи илин јај тә'тилини биркә кечирмәјә дә'вәт етмишләр. Онлар јазырлар: «Бизим јај дүшәркәмиз вардыр. Дүшәркәмиз дағлыг Мисхан рајонунун мәнзәрәли јериндә салынмышдыр. Бурада ҝөзәл мешә, чај вә дағлар вардыр. Биз јај тә'тилиндә сизин тәләбәләрдән 25 нәфәрини бураја дә'вәт едирик. Достлар, ҝәлмәнизи хаһиш едирик».

Бакылылар өз достларынын дә'вәтини гәбул етмишләр вә јајда онларын дүшәркәләринә ҝедәҹәкләр. Лакин онлар ерманы достларыны да Азәрбајҹана јај дүшәркәләринә дә'вәт етмәји гәрара алмышлар.

Һәлә јаја чох вар. Һазырда Бакы вә Јереван политехник институтларынын тәләбәләри бу јахынларда—гыш тә'тилиндә ҝөрүшмәк—идман јарышлары тәшкил етмәк һаггында данышыглар апарырлар. Јарышларын һарада—Бакыдамы вә ја Јеревандамы кечириләҹәји, кимин галиб ҝәләҹәји һәлә мә'лум дејилдир.

Тәләбәләрин достлуғу һәр ики институт үчүн хејирлидир. Комсомол вә һәмкарлар иттифагы тәшкилатлары, тәләбә елми ҹәмијјәтләри тәҹрүбә мүбадиләси кечирирләр. Достлар бир-бирләринин иши илә марагланырлар. Јереванлылар бакылыларын тәләбә архитектура-конструктор бүросу тәшкил етмәк саһәсиндәки тәҹрүбәләрини өјрәнәҹәкләр. Бакылылар да Јереванда олдуғу кими институтда тәләбә кафеси ачмағы гәт етмишләр. Тәләбәләрин истираһәтини нечә тәшкил етмәк саһәсиндә јереванлылардан чох шеј өјрәнмәк олар.

Гардаш республикаларын тәләбәләри арасындакы бу сәмими достлуг күндән-күнә мөһкәмләнир, бу саһәдә јени-јени тәшәббүсләр ортаја чыхыр.

«Дүнја өлкәләринә сәјаһәт»

Бакы Даирә Забитләр Евиндә «Дүнја өлкәләринә сәјаһәт» мөвзусунда јығынҹаг кечирилмишдир. Бу, Нәриманов рајону комсомолчуларынын харичи өлкәләрә һәср етдикләри илк јығынҹаг иди.

Австралијада кечирилән шаһмат јарышларында иштирак едән Азәрбајҹан чемпиону, идман устасы Владимир Бағыров јығынҹагдакылара өз тәәссуратындан данышмышдыр. Франса сәфәриндә азәрбајҹанлы ҝәнҹләрин турист дәстәсинә башчылыг едән Азәрбајҹан ЛККИ Мәркәзи Комитәсинин катиби Рәһилә Рәһимова Парис тәәссуратындан данышмышдыр. Кечәдә Америка һаггында тәәссуратлар да сөјләнилмишдир.

Јығынҹагдакылар әмәкдар идман устасы Әләкбәр Мәммәдовун Чин Халг Республикасы, Судан вә Һәбәшистан идманчылары илә совет футболчуларынын достлуг ҝөрүшү һаггында сөһбәтини марагла динләмишләр.

Јығынҹағын ахырында Азәрбајҹан ЛККИ Мәркәзи Комитәсинин катиби С. Асланов чыхыш етмишдир. О, Асија вә Африка өлкәләринин Конакридә кечирилән икинҹи конфрансынын гәбул етдији мүһүм гәрарлардан, Бејнәлхалг Тәләбәләр Иттифагынын Бағдадда кечирилән конгресиндән данышмышдыр. С. Асланов конфрансын вә конгресин ишиндә иштирак етмишдир.

Забитләр евинин фојесиндә Азәрбајҹан рәссамларынын харичи өлкәләрдә оларкән чәкдикләри шәкилләрдән ибарәт сәрҝи тәшкил олунмушду.

Јығынҹағын ахырында инҹәсәнәт усталарынын иштиракы илә бөјүк консерт верилмишдир. (АзәрТА).

М. Ф. Ахундов адына республика китабханасы Совет Азәрбајҹанында бөјүк мәдәнимаариф мүәссисәләриндән биридир. Бу јахынларда Бакы шәһәринин мәркәзиндә китабхана үчүн јени әзәмәтли бина тикилмишдир. Бу бинанын китаб анбарларында 1 милјон 500 мин нүсхә мүхтәлиф китаб сахланылаҹагдыр. ШӘКИЛДӘ: (өн планда) китабхананын ишчиләри јени бинада китаблары сәлигәјә салырлар.

БИЗИМ ЈОЛДАШЛАРЫМЫЗ

БИРЛИК БӘҺРӘ ВЕРИР

Күлханым арвад јухудан ајыланда һәлә һава ишыгланмамышды. О, оғлу нараһат олмасын дејә ајагларынын учунда мәтбәхә кечди. Гаранлыгда кичик дүјмәни басды. Мәтбәх ишыгланды. Күлханым арвад газ пилтәсини јандырды. Чајники су илә долдуруб пилтәнин үстә гојду. Сонра ев-ешији јығыб-јығышдырмаг, гајдаја салмаг истәди.

—Сабаһын хејир, ана.

Күлханым арвад оғлунун саламыны ағызучу алыб дејинди:

—Тәрпәнмәк олмур, о дәгигә ајаға галхырсан...

Јармәммәдин гајғыкеш, долу сифәтиндән ифадә алды.

—Ај ана, сәндә тәгсир јохдур. Јухум чәкилиб.

Күлханым арвадын һәлә дә ҝәнҹлик тәравәтини итирмәјән гара ҝөзләри гәрибә бир ишыгла парлады.

—Субајлығдандыр...

Күлханым арвад оғлуна чај-чөрәк вердикдән сонра бир дә евләнмәкдән сөз салмаг истәди. Амма фикринә нә ҝәлдисә, мәтләби ајры јердән башлады.

—Оғул, ҝөрүрәм евә ҝәләндә хиффәт еләјирсән. Нә олар ки, ҝәләндә јолдашларыны да ҝәтир, дарыхмазсан.

Јармәммәд анасынын бу сөзләриндән фәрәһләнди:

— Баш үстә, аначан, деди.—Бирдә ҝәләндә Бәхтијары да, Мајиси дә, Садығы да ҝәтирәҹәјәм. Амма һөвсәнә јох, шәһәрдә олаҹағым тәзә мәнзилә.

«Мәнзил алса, евләнәр»,—дејә ана дүшүндү.

Јармәммәд саатына бахыб, ҹәлд ајаға галхды. Өзүнү електрик гатарына јетирди.

Кешләдә гатардан дүшән кими Тофиг Мәммәдовла растлашды. Онлар әл вериб ҝөрүшдүләр.

Тофиг Бакы електрик машынгајырма заводунун конструктору иди. Јармәммәдлә Тофиг ајры-ајры институтларда тәһсил алсалар да, иш јерләри бир олмаса да бир-бирләрини јахшы танырлар. Кешлә машынгајырма вә Бакы електрик машынгајырма заводлары сых әлагә сахлајырлар. Заводларын ҝәнҹләри арасында да мөһкәм достлуг јаранмышдыр.

—Һә, дәзҝаһын ахыры нә олду?—дејә Тофиг сорушду.

—Ики ајдыр ки, ишләјир. Күндә 300—310 һиссә јонуб һазырлајыр.

Тофиг онун зарафат етдијини дүшүндү.

— Гозбелин гәбир дүзәлдәр,—деди.

Бакы електрик машынгајырма заводунда ады чәкилән дәзҝаһын әһвалатыны ешитмәјән адам тапылмаз. Заводда һансы токара һәмин јарымавтоматда ишләмәји тәклиф едирдиләрсә, һеч кәс јахын дурмурду. Нечә илләрдән бәри јағышын, гарын алтында галан дәзҝаһын саламат јери јох иди.

Бир күн Јармәммәдин јолу електрик машынгајырма заводуна дүшмүшдү. Дәзҝаһ онун диггәтини ҹәлб етмиш вә «версәјдиләр апарыб тә'мир едәрдик. Белә јарымавтоматлара бизим еһтијаҹымыз чохдур»,—дејә фикриндән кечирмишди. Тофиглә мәсләһәтләшиб өз фикрини она билдирмишди. Тофиг ҹавабында: «Дејәсән, метал гырынтысы ахтарырсан»—дејә ҝүлмүшдү.

—Сән нә данышырсан, Тофиг?,—дејә о, достунун шүбһә илә јанашмасындан инҹимишди.

Узун мүбаһисәдән сонра Тофиг чијинләрини чәкиб:

—Гардаш, өзүн билән јахшыдыр,—демишди. О, дәзҝаһ, о да сән. Ҝөтүр апар. Бачарырсан ишә сал, хејрини ҝөр.

Тофиг белә ҝүман едирди ки, Јармәммәд сонралар фикриндән дөнәҹәк, дәзҝаһы апармајаҹаг. Амма белә олмамышды. Ертәси күн Јармәммәд јарымавтоматы «дајмаз»—автомобилинин архасына гошуб өзү ишләдији завода ҝәтирди.

Онун рәис олдуғу сехин адамлары: усталар, токарлар дәзҝаһын әтрафына топлашдылар. Сех устасы Иван Серкејевич Вашурин өзүнү билмәмәзлијә вуруб деди:

—Јолдаш Алмазов, бу нә һәнкамәдир? Бу бизим нәјимизә лазымдыр?

Јармәммәд Иван Серкејевичин тә'мир ишләриндән гачдығыны, һәмишә тәзә дәзҝаһлар тәләб етдијини билирди. Одур ки, зарафатла деди:

—Метал гырынтысы јыған мәнтәгәјә верәҹәјәм.

Механик Кеорки Макаров елә баша дүшдү ки, рәис ҹидди дејир. О, габаға јерийиб:—Әшши, сиз нә данышырсыныз?—деди.—Фикриниздән дәјишмәјин. Буну өзүм тә'мир едәҹәјәм. Сиз чертјожлары һазырлајын. Ондан бир дәзҝаһ дүзәлдим ки, ҝәл ҝөрәсән.

Коммунист әмәји бригадасынын башчысы ҝәнҹ токар Һүсејн дә бурада иди. О да Кеоркинин сөзүнә гүввәт верди.

—Сиз тә'мир еләјин, мән дә ишләдим.

Јармәммәд Һүсејнин вә Кеоркинин сөзләриндән үрәкләнди. Үзүнү Иван Серкејевичә тутуб деди:

—Ешидирсинизми, нә дејирләр? Мән сизи белә билмәздим, јаманча горхагсанмыш, јағмасан да һеч олмаса курулда.

Дәзҝаһын башына јығышанларын нәзәри Иван Серкејевичә дикилди. Һамы ҝөзләјирди ки, о, бу дәгигә тапанча кими ачылаҹаг. Амма белә олмады. Иван Серкејевич сусмағы үстүн тутду.

Јармәммәд бу күн Тофиглә растлашанда бүтүн бунлары јадына салды.

Дәзҝаһын башына ҝәләнләри она данышды. Һазырда јарымавтоматы бөјүк усталыгла идарә едән Һүсејнин мүвәффәгијјәтләриндән хәбәр верди. Тофиг достунун сөһбәтиндән фәрәһләнән.

— Әһсән белә оғланлара! — деди. Инди билдим ки, сәнин сехиндә мөһкәм бирлик вар.

—Әлбәттә, аталар јахшы дејибләр ки, «Ел ҝүҹү, сел ҝүҹү». Һеч билирсәнми дәзҝаһын тә'мириндә мүһәндисләримиз Садыг, Мајис, Бәхтијар мәнә нә гәдәр ҝөмәк едибләр? Һәрә бир һиссәнин чертјожуну чәкди. Дәзҝаһ сазланмамыш сехдән әл чәкмәдиләр. Һәлә Шөвкәти демирәм.

Тофиг фикрә ҝедәрәк сорушду:

—Шөвкәт һансыдыр?

—Јадындан чыхыб? Кечән һәфтә тојунда идик.

—Һә, Шөвкәт Әһмәдову дејирсән? Јадыма дүшдү. Комсомол тојунда мән дә вар идим. Ҝәрәк ки, о да сәнаје институтуну битириб.

—Бәли, Шөвкәт од парчасыдыр. Евләндији гыз да бизим заводда ишләјир.

Достлар сөһбәт едә-едә Кешлә машынгајырма заводуна чатдылар. Јармәммәд Тофигә бир хәбәр дә верди:

—Билирсән нә вар?—дејә достуна бахды. Бу күн јарымавтоматын «тарихи» күнү олаҹаг. Мәним тәклифимлә сүр'әтләр гутусунун конструксијасыны дәјишмишик. Бу күн сынагдан кечирәҹәјик. Һесабламаја ҝөрә мәһсулдарлыг бирјарым дәфә артмалыдыр.

Тофиг, иши олдуғундан сынагда иштирак едә билмәјәҹәји үчүн тәәссүфләнди.

Онлар худафизләшиб ајрылдылар.

Јармәммәд сехә ҝирәндә ҝөрдүкләринә инанмады. Бәхтијар дәзҝаһын јанында дајанмышды. О, ара бир сүр'әтләр гутусуну гурдалајыб Һүсејнә нәсә дејир, әли илә дәзҝаһын дәстәјини сağа-сола дөндәрирди.

Бәхтијар техники шө'бәдә ишләјирди. Адәтән бу шө'бәдә исә иш јарым саат кеч башлајыр. Амма бу күн о, ишә вахтындан чох тез ҝәлмишди.

Јармәммәд јахын ҝәлиб Бәхтијарла ҝөрүшдү. Сонра үзүнү Һүсејнә тутуб:

—Јолдаш бригадир, сәһәр-сәһәр мүһәндисә нә үчүн зәһмәт верирсән?—деди.

Һүсејн сол әлинин дalы илә алнынын тәрини силәрәк, Бәхтијары сүздү:

—Күнаһ мәндә дејил, јолдаш Алмазов. О, сехә мәндән дә тез ҝәлиб.

Јармәммәд бир аилиг рәис олдуғу механики сехдәки ҝәнҹ токар Һүсејн Ағамоғлан оғлунун башчылыг етдији коммунист әмәји бригадасынын әмәк гәләбәләрини, заводун ҝәнҹ мүһәндисләринин гаршылыглы әлагәләрини хәјалында ҹанландырды вә астадан пычылдады; јахшы дејибләр бирлик дириликдир.

Гах рајонунун Илису кәндиндән ҝәлмиш Шөвкәт Әһмәдов, халг шаиримиз Сәмәд Вурғунун һәмјерлиси Мајис Һејдәров, Нухa шәһәриндә боја-баша чатмыш Бәхтијар Әһмәдов, нахчыванлы баласы Садыг Ахундов Јармәммәдин достларыдыр. Онлары әмәклә јаранмыш гырылмаз достлуг телләри бағлајыр. Һәмишә Јармәммәд анасы илә јолдашлары, онларла биркә ҝөрдүкләри ишләр һаггында сөһбәт едәрди. Она ҝөрә дә бу күн оғлуну бикеф ҝөрән Күлханым арвад онун иш јолдашларындан сөз салмышды...

Чох кечмәди ки, Јармәммәдин достлары бир-бир сехә јығылды. Гызғын иш башланды. Сехдә јарымавтоматдан башга бүтүн дәзҝаһлар ишә дүшдү. Хејли әмәлијјатдан сонра Һүсејнин әлләри јарымавтоматы гармон диллари кими дүзүлмүш дүјмәләринин үстүндә ҝәзди. Бир-биринин ардынча бир нечә електрик мүһәррики, сонра да дәзҝаһын дишли чархлары ишә дүшдү.

Кеоркинин, Иван Серкејевичин, Мајисин, Садығын бахышлары дәзҝаһын һәрәкәтә ҝәлән механизмләринә дикилди. Јармәммәдин алнына тәр басды. Һәлледиҹи дәгигәләр башланды.

Узагбашы јарым саата һәр шеј ајдын олмалы иди. Јармәммәдин кечәләр јухусуз галыб һесабладығы конструксија өзүнү доғрултмалы вә ја јарарсыз олдуғу ашкара чыхмалы иди...

Кәски һиссәјә јахынлашанда Һүсејн өзүнү итирән кими олду. Чүнки кәскинин ағзындан чыхан јонгарларын рәнки һәмишәки кими дејилди. Һүсејн ани оларaг фикрини ҹәмләшдирди: «Ахы, инди сүр'әт чохалыб» —дејә бејниндән кечирди.

Кәски, һиссәнин үст сәтһини јонуб ахыра чыхды. Һүсејн дүјмәни басыб кәскини дала гајтарды. Јонулмуш һиссәнин сәтһинә дәрин бир чыз дүшдү. Һүсејнин үзү тутулду. Јармәммәдин ҝөзләринә гаранлыг чөкдү. О, өзүнү ҝүҹлә әлә алыб јахын ҝәлди. Бунун сиррини билмәк истәди. Иван Серкејевич сәсини учалдыб сөзә башлады:

—Буна чарә јохдур,—деди. Һамы тәрс-тәрс онун үзүнә бахды. Фикрә ҝетмиш Мајис бөјүк инамла дилләнди:

—Јолдаш Вашурин, биз буна чарә тапарыг,—деди.

Аләт сехиндә ишләјән Мајисин мүхтәлиф аләтләрдән башы јахшы чыхырды. О јахын ҝәлиб кәскијә бахды. Дәрһал сәһвин нәдән ибарәт олдуғуну ҝөрдү. Севинҹәк һалда деди:—Кәсмә бучағы дүзҝүн сечилмәјиб...

Ҝәнҹләр дәзҝаһын јанындан ајрыланда о, артыг там ҝүҹү илә ишләјирди.

Һүсејн јонулмуш машын һиссәләрини үст-үстә јығдыгча чеврилиб јан-јөрәсинә бахыр, бунлары һамыја ҝөстәрмәк истәјирди. Нөвбәнин ахырында о, сех рәисинә хәбәр верди ки, дәзҝаһ бу күн 300 әвәзинә 400 машын һиссәси јонмушдур.

Јармәммәдин бу күнкү мүвәффәгијјәтинә үрәкдән севинән достлары заводун гапысындан чыхар-чыхмаз ону дөврәјә алдылар. Һамысы јербәјердән:—«Бизи, бу күн кинoја апараҹагсан» деди.

— Ҝөзүм үстә,—дејә Јармәммәд үрәкдолусу бир севинҹлә дилләнди.—Бу күн кинoја ҝедәҹәјик, өз јериндә. Лакин, аталар демишкән, шәрти шумда кәсәк ки, хырманда јабалашмајаг. Ҝәләҹ истираһәт ҝүнү биздә олаҹагсыныз.

Һәмишә шәнләнмәјә севән Садыг.

— Ә, олмаја Күлханым хала бизи нишана чағырыр,—дејә дилләнди. Бәхтијар әлини Јармәммәдин чијнинә гојуб сорушду:

— Дүзүнү де, Садыг дејәнди?

Јармәммәд үзүнү Садыға тутуб:

— Дарыхмајын, јахын вахтларда сиз дејән дә олар,—деди.—Онда сизин дә сөзүнүз ҝәсиләр, анамын да үрәји сакитләшәр.

Достлар автобуса отуруб, шәһәрә јолландылар.

Инсана севинҹ ҝәтирән фәрәһли әмәкдән сонра үрәк нечә дә јүнҝүл олур. Адам гуш кими учмаг истәјир. Заводдакы дәзҝаһларын јекнәсәг уғултуларындан ајрылыб, шәһәрин ҝениш күчәләринә чыхмыш Кешлә машынгајырма заводунун ҝәнҹләри дә бу күн бу һисс илә јашајырлар.

Әләскәр ЧАББАРОВ,
мүһәндис-конструктор.

Парис Коммунасы адына ҝәми тә'мири заводунун коллективи «Гәһрәман Меһди» танкерини вахтындан әввәл тә'мир едиб истифадәјә вермәк уғрунда јарышыр. Механики сехин чилинҝәри Кәримағa Ағагулијев бу јарышда өндә ҝедир. О, күндәлик тапшырыглары 150—160 фаиз јеринә јетирир. ШӘКИЛДӘ: КӘРИМАҒА АҒАГУЛИЈЕВ.

Азәрбајҹан ҝәнҹләри
28 ДЕКАБР 1960-ҹы ИЛ.

Бакынын Шаумјан рајонундакы 81 нөмрәли мәктәбдә кәнч бәстәкар Огтај Зүлфүгаровла көрүш кечирилмишдир. Огтај Зүлфүгаров көрүшә топлашанлара јарадычылыг планларындан данышмыш вә өзүнүн «Јолка» маһнысыны онлара өјрәтмишдир. ШӘКИЛДӘ: бәстәкар ОГТАЈ ЗҮЛФҮГАРОВ шакирдләр арасында.

Фото Ә. Маһаррамовундур.

ГОНАГ КӘЛМИШЛӘР

АРТЫГ дөрд ајдан чохдур ки, Бакынын Октјабр рајонундакы 190 нөмрәли мәктәбин 9-му синиф шакирдләри Володарски адына тикиш фабрикиндә бачарыглы усталарын рәһбәрлији илә истеһсалат тә'лими кечирләр. Фабрикдә шакирдләрин истеһсалат тә'лими илә сәмәрәли мәшгул олмасы үчүн мүхтәлиф тикиш машынлары, електрик үтүсү вә с. аваданлыгла тәчһиз олунмуш хүсуси ушаг сехи ташкил едилмишдир. 84 нәфәр мәктәбли гыз тәһсилдән ајрылмадан бурда көләрәк, мүхтәлиф палтарлар вә костјумлар тикмәк үсулларыны өјрәнир, гочаман усталардан лазыми мәсләһәтләр алырлар. Мәктәблиләр бурада 3 иллик истеһсалат тә'лими кечәндән сонра имтаһан верәрәк вә өјрәндикләри пешә үзрә мүхтәлиф дәрәчәләр алачаглар.

Һәмин фабрикин бир груп коммунист әмәји зәрбәчисинин бу күнләрдә мәктәбә гонаг кәлмәси шакирдләрин севинчинә сәбәб олмушду. Мәктәбин салонуна чохлу шакирд топлашмышды.

Көрүшү мәктәбин директору М. Асланов ачдыгдан сонра, фабрикин габагчыл ишчиләриндән коммунист әмәји бригадасынын үзвләри Офелја Шаһвердијева, Умучаһан Әлијева, Анна Бљакова вә истеһсалат тә'лими мүәллими Талыб Зејналов чыхыш едәрәк мәктәбин һәјатла әлагәсинин мөһкәмләндирилмәсиндән, пешә сечмәк јолларындан, истеһсалат тә'лиминин кечирилмәсиндән, өз иш тәчрүбәләриндән вә с. данышмышлар.

Шакирд Јагут Фаталијева гонаглары мәктәбин бүтүн шакирдләри адындан саламламыш вә онлара әмәкдә бөјүк мүвәффәгијјәтләр арзуламышдыр. Мәктәблиләр гонаглара тәзә күл дәстәләри бахышламышлар.

Көрүшүн сонунда мәктәбин бәдии өзфәалијјәт коллективинин иштиракы илә консерт олмушдур.

АХТАРЫШ ДАВАМ ЕДИР...

ЈӘГИН ки, сиз, газетимизин 4 декабр 1960-чы ил тарихли нөмрәсиндә дәрч олунмуш «Бәлкә сиз ону танызырсыныз?» гаршылыглы мәгаләнин мәзмунуну хатырлајырсыныз? Мәгаләдә ады һеч кәсә бәлли олмајан Гарајев фамилијалы бир кәнчин 1941-чи илин октјабр ајында Харков шәһәри әтрафындакы дөјүшләрин бириндә гәһрәманчасына һәлак олмасындан бәһс едилирди. Бу күн фамилијасыны бөјүк һөрмәт вә ифтихарла чәкдијимиз бу кәнчин ады нәдир? О, республикамызын һансы күшәсиндә анадан олмушдур? Редаксијамыз бу суаллара чаваб вермәји охучулардан хаһиш етмишди.

Һәмин мәсәлә илә әлагәдар олараг редаксијамыза чохлу мәктуб дахил олмушдур. Бөјүк һәјәчанла јазылмыш бу мәктублары бир-бир нәзәрдән кечирдикчә, адам истәр-истәмәз каһ үрәк агрысы илә кәдәрләнир, каһ да сонсуз ифтихар һисси кечирир. Адам она көрә кәдәрләнир ки, мәктубларда мүһарибәнин гара пәнчәсиндән јаха гуртара билмәјән, һаггында һәлә дә һеч бир хәбәр-әтәр олмајан Гарајев фамилијалы онларча адамын ады чәкилир. Бәли, мүһарибә нечә-нечә гарајевләр аиләсини башсыз, көзү јашлы, гулагы сәсдә гојмушдур. Амма, адам фәхр едир, она көрә ки, бу рәшадәтли оғуллар Бөјүк Вәтән мүһарибәси чәбһәсиндә садәчә олараг һәлак олмамышлар. Онлар мәһз доғма Вәтән уғрунда, минләрлә ана вә бачыларын, гардаш вә өвладларын һеч бир горху һисс етмәдән, асудә вә хошбәхт һәјат сүрмәләри уғрунда өз чанларыны гурбан вермишләр.

Губалы Мәммәдмуса Гарајев мүһарибә башламаздан тәхминән ики ил әввәл орду сыраларына кетмиш, аиләси ондан чәми бир нечә мәктуб алмышдыр. Бу мәктубда о, мүһарибәнин илк гызгын чағларында һитлерчиләрә гаршы дикәр әскәр јолдашлары илә чијин-чијинә нечә мәрданәлә вурушдуғундан бәһс едир. Чәбһә јолдашлары тәрәфиндән јазылмыш сон мәктубда исә Мәммәдмусанын иткин дүшдүјү хәбәр верилмишдир. Инди Мәммәдмусанын Губа рајонунда јашајан анасы Үмсәлимә әввәл редаксијамыза јазыр: «Бәлкә сиз ону танызырсыныз?» адлы мәгалә аиләмиздә бөјүк вәлвәләјә сәбәб олду. Чохдан көз бағламыш јараларымыз тәзә еләди, ағлајыб бир-биримизә тәрыпдыг. Бизә елә кәлир ки, Харков шәһәри әтрафында гәһрәманчасына һәлак олмуш кәнч вахты илә иткин дүшмүш бизим чијәрпарәмиз Мәммәдмуса Гарајевдир...».

Алдыгымыз мәктубларын һамысы бу чүр үрәк јанғысы илә јазылмышдыр. Үмидләрини һәлә дә үзмәмиш Дашкәсән рајонунун Гараголлар кәндиндә јашајан гарајевләр аиләси оғланлары Һәбибин вә Һәмидин, Гах рајонунун Алмалы кәнд сакини Аллаһверди Гарајев гардашы Әбдүррәһманын, Астраханбазар рајонундакы Пришиб гәсәбәсиндә јашајан Телли Гарајева әри Әлиһејдәрин, Бәрдә рајонундакы памбыгтәмизләјән заводун фәһләси Һәмид Гарајев атасы Мә'сумун мүһарибә заманы чәбһәләрдә иткин дүшдүкләрини билдирирләр. Мәктуб саһибләринин һәр бири ајры-ајрылыгда Харков шәһәри әтрафындакы вурушмаларда һәлак олмуш кәнчин онларын иткин дүшмүш адамлары олдуғуну күман едир. Ким билир, бәлкә дә адыны өјрәнмәк истәдијимиз гәһрәман Гарајев елә јухарыда адлары чәкилән кәнчләрдән биридир. Амма, тәәссүф ки, мәктубларын һеч бириндә буну сүбут едәчәк әсаслы бир дәлил јохдур. Ахы, мәктуб саһибләри һәтта өз адамларынын Харков әтрафындакы вурушмаларда һәгигәтән иштирак едиб-етмәдикләрини белә дүрүст билмирләр.

Ағдам рајонундан Һәсән Гарајев гардашы Исрафилин, Зәрдаб рајонундан Сүлејман Гарајев әмиси оғлу Чамалын, Бәрдә рајонундан Гурбан Гарајев гардашы Бәдирин биланәситә Харков шәһәри уғрунда вурушмаларда иштирак етдијини, елә орада да иткин дүшдүјүнү јазырлар. Лакин бу да гәһрәманчасына һәлак олмуш Гарајевин ким олдуғуну мүәјјәнләшдирмәјә әсас вермир. Алдыгымыз мәктубларын ичәрисиндә јалныз Күрдәмир рајонунун Сығырлы кәнд сакини Октјабр Гарајевин кечмиш дөјүшчү Сурхај барәдә вердији мә'лумат аз-чох һәгигәтә ујғундур. Октјабр Гарајев јазыр: «1941-чи илин ахырларында аиләмизин Харков әтрафындакы вурушмаларда иштирак едән һәрби һиссәләрин бириндән атам Сурхајын чәбһәдә һәлак олмасындан бәһс едән бир мәктуб алдығыны јахшы хатырлајырам. Мәктубда дејилирди ки, Азәрбајчан ССР-нин Күрдәмир рајонунун Сығырлы кәнд сакини Сурхај Ханкиши оғлу Гарајев 12 октјабр 1941-чи илдә тарихдә Харков шәһәри уғрунда вурушмаларда һәлак олмушдур. О, Холоднаја јарымстансијасындан кечән бөјүк бир чајын јүз метрлијиндә, үзү күнчыхана тәрәф басдырылмышдыр. Мәктубун атамын гуллуг етдији һиссәдән аиләмизә башсағлығы мәгсәди илә јазылдығы да јадымдадыр...».

Бәс, Сурхај һәгигәтән Харков шәһәри әтрафындакы вурушмада һәлак олмуш гәһрәман Гарајевдирми? Әлбәттә, белә бир гәти гәрара кәлмәк һәләлик чәтиндир. Ахы, мәктублардан мә'лум олдуғу кими, о вахт Харков шәһәри әтрафындакы вурушмаларда Сурхај Гарајевлә јанашы, онларча дикәр гарајевләр дә иштирак етмишләр. Онларын да бир чоху елә һәмин дөјүшләрдә һәлак олмуш, иткин дүшмүшдүр. Амма тәәссүф ки, Сурхајын да, дикәр гарајевләрин дә аиләләриндә ахтардығымыз гәһрәманын ким олдуғуну дүрүст мүәјјәнләшдирәчәк һеч бир сәнәд галмамышдыр. Буна көрә дә редаксија алдығымыз мәктубларын ичәрисиндә һәгигәтә ујғун кәләнләринин бир нечәсинин изинә дүшүб ахтарышы јенә дә давам етдирмәк фикриндәдир.

Јери кәлмишкән гејд етмәк лазымдыр ки, Шушадакы бир нөмрәли ушаг евинин пионерләри вә онларын баш дәстә рәһбәрләри Новруз Һәсәнов, Ләнкәран чај совхозунун ишчиси Әмән Хосровов, Нахчыван шәһәриндәки 2 нөмрәли мәктәбин шакирди Давуд Һачыјев вә бир чох башгалары өз мәктубларында гәһрәман Гарајевин ким олдуғуну өјрәнмәк үчүн бу нәчиб ахтарышда көнүллү олараг фәал иштирак етдикләрини билдирмишләр.

Һөрмәтли охучулар, пионер вә мәктәблиләр, комсомолчулар, сиз дә һамылыгла бу хејирхаһ ахтарыша гошулун, гәһрәманын ким олдуғуну дүрүст мүәјјәнләшдирмәкдә, онун хатирәсини әбәдиләшдирмәк ишиндә редаксијамыза көмәк един. Гој, халгымызын гәһрәманлыгла долу тарихинә даһа бир шанлы сәһифә әлавә едилсин!

ШӘРАИТ ВАР, АММА...

ҺӨРМӘТЛИ редаксија! Әкәр јолунуз Шаумјан рајонунун «8-чи километр» гәсәбәсинә дүшсә, зәһмәт чәкиб гәсәбәдәки 180 нөмрәли фәһлә ашханасына баш чәкин. Мә'назымыз чәкә, биширилмиш хөрәкләрин дадына бахын. Хөрәкләр дадсыз олса, үзә вурмајын, ајыбдыр. Јејиб-ичдикләринизин һаггыны верәндә пулун галығыны да тәләб етмәјин. Чүнки ашхана ишчиләри буну хошламырлар. Онсуз да бизләрдән гиздән артыг чыхачаглар. Әкәр, чүр'әт едиб артыг әскик данышсаныз...

А. ГУЛИЈЕВ,
М. МӘММӘДОВ,
гәсәбә сакинләри.

Редаксијамызын штатдан кәнар мүхбирләри истеһзә илә јазылмыш бу мәктубун изи илә һәмин ашханаја кетмишләр. Ашағыда онларын гејдләрини дәрч едирик.

Наһар фасиләси иди. Фәһләләр дәстә-дәстә ахышыб ашханаја кәлирдиләр. Ашхананын гапысы исә бағлы иди. Сәбри түкәнмиш фәһләләр гапыны дөјүр, дејинирдиләр:

— Чаным, белә дә иш олар? Бу ашхана гајда-гануна нә вахт рәјајәт едәчәк?

— Бу гәдәр дә көзләмәк олар?..

Нәһајәт, кечдән-кеч јемәкхананын гапысы ачылды. Һамы ичәри дахил олду. Тәрсликдән бу дәфә ашхананын кассири Јелена Рыжкина кечикмишди. Инди дә кәнчләр ону көзләмәли олдулар...

Кәнчләрдән бири кассанын јанында дивара вурулмуш вә үзәриндә бу күнкү јемәкләрин адлары јазылмыш сијаһыны нәзәрдән кечириб әлиндә тутдуғу пулу Јеленаја узатды:

— Мәнә бир күфтә-бозбаш, бир дә...

О, сөзүнү тамамламамышды ки, кассир диләнди:

— Күфтә-бозбаш олмајачаг!

— Бәс сијаһыда...

— Дедим олмајачаг, вәссалам! Картоф јохдур, она көрә дә күфтә-бозбаш һәлә һазыр дејил, — дејә о, кәнчин үстүнә чымхырды.

Наһара чыхмыш фәһләләр мат-мәәттәл галмышдылар. Бир тәрәфдән наһар фасиләсинин гуртармасына аз галырды, о бири тәрәфдән исә, хөрәкләр һазыр дејилди. Фәһләләрин чоху нәһајәт галыб ашханадакы буфетин гаршысына топланды. Бурада да ишләри дүз кәтирмәди. Чана-боғаз башланды, һај-күј гопду.

Ә. Гарајев адына нефтајырма заводунун оператору Агабала Билалов буфетчи көмәкчиси Валја Петровадан пулун галығыны тәләб едирди. Демә, Петрова бир бутулка пивәјә Агабаладан 2 манат 40 гәпик әвәзинә 3 манат алыбмыш. Бир башгасына исә лимонады 1 манат 85 гәпик әвәзинә 2 маната, киселы 45 гәпик әвәзинә 50 гәпијә сатмышды. Гәрибә бурасы иди ки, буфетчи Владимир Хајимов алычыларын һаглы тәләбләрине көз јумуб өз көмәкчиси Петрованы мүдафиә едирди. О:

— Хошунуза кәлмирсә, алмајын, — дејирди.

Лакин Хајимов мәсәләјә гарышдығымызы көрдүкдә бир гәдәр јумшалды. Ширин дилини ишә салды:

— Сиз, белә шејләрә фикир вермәјин, — деди. — Бурада белә һај-күјләр, мүбаһисәләр һәмишә олур. О ки, галды гәпик-гуруша, нечә дејәрләр, бу буфетин дә ләззәти елә онун тор-төкүнтүсүндә, гәпик-гурушундадыр да, — дејә шит-шит күлдү...

Ашпаз көмәкчиси Исмајыл Ләтифов мәтбәхдә ахмуна едәрә ет парчаларыны бөлүшдүрүр, паj ајырырды.

Биз, мәтбәхә кирәндә Исмајыл әввәлчә мәһәл гојмады. Ағлына да кәлмирди ки, кәсик пајлар дил ачыб әскик олдугларындан шикајәтләнәр. Биз, стол үстүнә дүзүлмүш ирили-хырдалы шнитселләри чәкдик. Шнитсел вә пити үчүн ајрылмыш ет парчаларынын һәр бириндән дүз 8—10 грам әскик кәлирди. Елә бу вахт шишин ичиндән бир иш дә чыхды. Сән демә ашпаз котлетләрин ет пајына да каф кәлмишди. Одур ки, бу күн 50 котлет назарда тутдугу һалда, өјни мигдар әтдән сатыша 58 котлет һазырламышды.

Биз, Исмајыл Ләтифовдан бунун сәбәбини сорушдуг. Сифтә онун сәси бир гәдәр тутулду. Динмәк әвәзинә көзләрини бәрәлдиб каһ бизә, каһ да пајлара бахды. Нәһајәт, әлини овучлары арасында овушдура-овушдура:

— Билирсиниз, еһтијат икидин јарашығыдыр. Таныш-билиш вар, кәлиб-кедән олур, мәтбәхдә 5—10 порс артыг пај тәдарүк едирик ки, лазым оланда мәәттәл галмајаг.

Исмајыл Ләтифов санки һеч нә олмајыбмыш кими архајын-архајын данышды. Баш ашпаз И. Схаднани исә ағзына елә бил су алмышды, динмирди. Нечә олдуса она да мүрачиәт етдик. О: — Мән тәзәјәм. Елә бу күндән ишә башламышам, — дејиб јахасыны кәнара чәкмәјә чалышды.

...Һаггында данышдығымыз 180 нөмрәли фәһлә ашханасы «8-чи километр» гәсәбәсинин мәркәзиндә, икимәртәбәли көзәл бир бинада јерләшир. Ашхананын јүз адамлыг хөрәк салону, лазыми аваданлығы вардыр. Амма наһара кәлән фәһләләр чох вахт чәнкәл вә гашығын чатышмамасындан, хөрәкләрин дадсыз биширилмәсиндән, столүстү өртүјүн, су графинләринин олмамасындан шикајәтләнирләр. Бунлар бир јана, ашханада алычылара мәдәни хидмәт көстәрилмир. Ашхананын вәрәгләри төкүлмүш шикајәт вә тәклифләр китабчасында фәһләләр тәрәфиндән бир чох чатышмазлыг, шикајәт вә тәклифләр јазылмышдыр. Ашхананын мүдири М. С. Чәләдзе онлардан нәтичә чыхарыб бурада нүмунәви гајда јаратмаг гејдинә галмыр.

Доғрудур, биз Чәләдзени көрүб өзү илә сөһбәт едә билмәдик. Амма чәсарәтлә дејә биләрик ки, 180 нөмрәли ашхананын мүдири вә онун ишчиләри «Тичарәти даһа да јахшылашдырмаг тәдбирләри һаггында» Сов.ИКП МК-нын вә ССРИ Назирләр Советинин гәрарындан өзләри үчүн нәтичә чыхармамышлар. Бу һал Шаумјан рајону јејинти тичарәти идарәсини дә чох нараһат етмәлидир.

Ариф ИСМАЈЫЛОВ,
Рүстәм ӘЗИЗОВ,

«ГУМ АДАСЫНДА ЈЕНИ БУРУГЛАР».
Фото-етүд Һ. Һүсејнзадәниндир.

Бир мәктубун изи илә

Лаосун баш назири Суванна Фуманын бәјанаты

ЛОНДОН (СИТА). Рејтер акентлији мүхбиринин Пном-Пендән вердији хәбәрә көрә, Лаосун һазырда Камбочада олан баш назири шаһзадә Суванна Фума бүкән билдирмишдир ки, о, Лаосда бејнәлхалг мүшаһидә вә нәзарәт комиссијасынын јенидән фәалијјәтә башламасы әлејһинәдир. Суванна Фума әлавә едәрәк демишдир: «Мән Лаосда сүлһүн бәрпа едилмәси илә нәтичәләнә билән һәр һансы бир тәклифә һәмишә разыјам».

Совет вә Һиндистан кәнчләринин достлуғу мөһкәмләнир

Гонагпәрвәр Һиндистан торпағында

ДЕҺЛИ, (СИТА). Һиндистан кәнчләр федерасијасынын дә'вәти илә бир аја јахын Һиндистанда гонаг олан Совет Иттифагы кәнчләринин нүмајәндә һеј'әти өлкәјә сәфәрини гуртармаг үзрәдир. Онлар мин километрләрлә јол кетмиш, гонагпәрвәр һиндлиләрлә — јени Һиндистанын кәнч гуручулары илә дәфәләрлә көрүшмүшләр. Совет Иттифагындан кәлмиш гонаглар өлкәнин чәнуб штатларыны — Андхра, Прадеш, Керал вә Мајсор штатларыны кәздикдән сонра Һиндистанын дәниз лиманы олан Бомбаја кәлмишләр.

Нүмајәндә һеј'әтинин рәһбәри, ССРИ Кәнчләр Тәшкилатлары Комитәси Рәјасәт һеј'әтинин үзвү Ә. Х. Вәзиров СИТА мүхбири илә сөһбәтиндә Совет Иттифагы кәнчләринин елчиләринин сәмими вә меһрибанлыгла гаршыландыгларыны сөјләмишдир. Ә. Х. Вәзиров демишдир: нүмајәндә һеј'әтимизин олдуғу бүтүн шәһәрләрдә кечирилән чохлу митингдән, Һиндистан кәнчләринин нүмајәндәләри илә көрүшләрдән башга кечдијимиз дәмир јол стансијаларында, кәндләрдә, кичик јашајыш мәнтәгәләриндә дә өзбашына митингләр дүзәлирди. Штатларын губернаторлары вә назирләри, шәһәрләрин бәләдијјә рәисләри нүмајәндә һеј'әтимизин үзвләрини гәбул едирдиләр.

Һиндистанда кечирилән көрүшләр ики дөвләтин кәнчләри вә халглары арасында достлуғун парлаг нүмајишинә чеврилирди. Нүмајәндә һеј'әтинин рәһбәри демишдир ки, Һиндистан кәнчләри Совет Иттифагы халгларынын динч гуручулуг ишләриндәки мүвәффәгијјәтләри, ССРИ-нин сүлһсевәр харичи сијасәти, совет кәнчләринин һәјаты, Орта Асија вә Загафгазија республикаларында игтисадијјат вә мәдәнијјәтин тәрәггиси һаггында Совет-ләр өлкәсиндән кәлмиш гонагларын сөһбәтини марагла динләјирләр.

Совет кәнчләринин нүмајәндә һеј'әти үч күн Бомбајда галдыгдан сонра Деһлијә гајыдачагдыр. Һиндистан пајтахтындан онлар Вәтәнә јола дүшәчәкләр.

ТЕЛЕГРАФ ХӘБӘР ВЕРИР

Мәракеш гошунларынын Конгодан чыхарылмасы

РАБАТ (СИТА). Мәракеш гошунларынын 97 нәфәр әскәр вә забитиндән ибарәт биринчи дәстәси декабрын 24-дә Конгодан Мәракешә гајытмышдыр. Бу, БМТ-нин сәрәнчамына верилән Мәракеш гошунларынын Конгодан кери чағырылмасы һаггында Мәракеш назирләр шурасы гәрарынын јеринә јетирилмәсиндә биринчи мәрһәләдир.

Шимали Африка тәләбәләр конфедерасијасынын гурултајы

РАБАТ. (СИТА). Рабат университетинин бинасында Шимали Африка тәләбәләр конфедерасијасынын икинчи гурултајы ачылмышдыр. Гурултај «Әлчәзаир халгынын мүбаризәси бизим мүбаризәмиз демәкдир» — шүары алтында кечирилир. Гурултајын ишиндә конфедерасијаја дахил олан Мәракеш, Тунис вә мүбаризә едән Әлчәзаир милли тәләбәләр тәшкилатларынын нүмајәндәләри иштирак едирләр. Гурултајда һабелә Совет Иттифагынын, Чехословакијанын, Суданын, Иргагын, Југославијанын вә башга өлкәләрин тәләбәләр тәшкилатларындан, һабелә бејнәлхалг тәләбәләр иттифагындан вә Милли тәләбә иттифагларынын фәалијјәтини әлагәләндирмә катиблијиндән мүшаһидәчиләр дә иштирак едирләр. ССРИ-нин, Бирләшмиш Әрәб Республикасынын, Тунисин сәфирләри дә ичлас салонунда гонаг сифәти илә иштирак едирләр.

Гурултајы Мәракеш милли тәләбәләр иттифагынын сәдри Гадири ачмышдыр, онун тәклифи илә нүмајәндәләр вә гонаглар Әлчәзаирдә мүстәмләкә террору гурбанларынын хатирәсини бир дәгигәлик сүкутла јад етмишләр. Мәракеш милли маариф назири Бенчеллун, Мәракеш Әмәк Иттифагынын баш катиби Бен Седдиг, Чехословакија, Иргаг, Југославија тәләбәләринин, бејнәлхалг тәләбәләр иттифагынын Франсада гаралар Африкасы тәләбәләри конфедерасијасынын милли тәләбә иттифагларынын фәалијјәтини әлагәләндирмә катиблијинин нүмајәндәләри ичласда чыхыш едәрәк тәбрик нитги сөјләмишләр. Онларын чыхышларында вә мүхтәлиф тәләбә тәшкилатларынын гурултаја көндәрдикләри тәбрик телеграмларында мүстәмләкәчиләрин Әлчәзаирдә вә империалист дөвләтләрин Конгодакы һәрәкәтләринә гаршы е'тираз ифадә едилир.

Совет тәләбәләринин нүмајәндәси Николај Дико тәбрик нитгиндә демишдир ки, совет тәләбәләри Франса һөкумәт органларынын Әлчәзаирдәки өзбашыналығына гаршы совет халгынын вә Совет һөкумәтинин е'тиразыны гәтијјәтлә мүдафиә едирләр.

Венесуеланын мәркәзи Каракас шәһәриндә нүмајишә чыхмыш халг күтләләринә гаршы президент Бетанкур һөкумәти силаһлы гошун дәстәләриндән истифадә етмишдир. Нәтичәдә нүмајишчиләрдән чохлу өлән вә јараланан олмушдур. ШӘКИЛДӘ: Каракас шәһәриндә тәләбә нүмајишләри.

Достлуг клубу

ДӘРСИН башланмасына һәлә чох варды. Бикә китаб-дәфтәрини синифдә гојуб пионер отағына кетди. Баш дәстә рәһбәри Шәфигә Әлијева бурада иди. Бикә јахынлашыб салам верди, сонра деди:

— Јолдаш Шәфигә, сизин јаныныза бир иш үчүн кәлмишәм.

Шәфигә Әлијева меһрибан нәзәрләрини Бикәјә зилләјиб сорушду:

— Бујур, де көрүм нә мәсәләдир.

— О күн јолдашымла пионерләр сарајындакы бејнәлмиләл достлуг клубуна кетмишдим. Билирсинизми, ушаглар нә гәдәр өлкәнин пионерләри илә мәктублашырлар?! Онлар елә мараглы мәктублар алырлар ки... бизим мәктәбимиздә достлуг клубу ачмаг олмазмы?

Бикәнин тәклифи баш дәстә рәһбәринин хошуна кәлди. О деди:

— Чох јахшы фикирдир, Бикә, бәс бу һагда јолдашларынла данышмысанмы?

— Бәли, һамы разыдыр...

Ертәси күн дружина шурасынын нөвбәти ичласы чағырылды. Ичласа Бикә Бабајева да дә'вәт олунду. Мәктәбдә достлуг клубу јаратмагдан, онун әһәмијјәтиндән данышды. Бикәнин тәклифи һамынын хошуна кәлди, мәктәбдә достлуг клубу ачмаг гәрара алынды.

Әввәлчә пионер отағында клуб үчүн күшә ајрылды. Сонра Ашгабаддакы 14 нөмрәли мәктәбин сәккизинчи синифиндәки пионер дәстәләриндән биринә мәктуб јазылды. Мәктуб белә башлајырды:

«Әзиз достлар! Сизә, одлар јурду Азәрбајчандан салам көндәририк. Биз, Бакы шәһәриндәки 14 нөмрәли мәктәбин сәккизинчи синифиндә охујуруг. Дәстәмиздә 25 пионер вар. Һамымыз јахшы охујуруг. Ичтимаи-фајдалы ишләрдә фәал иштирак едирик. Бу ил мәктәбјаны саһәмиздә 102 мүхтәлиф битки нөвләри әкмишик. 5 тон метал гырынтысы топлајыб мартен собаларына көндәрмишик...

Достлар! Арзу едирик ки, сиз дә бизә мәктәбинииздән, пионер дәстәнизин һәјатындан, көрдүјүнүз ишләрдән вә һәјата кечирдијиниз мараглы тәдбирләрдән јазасыныз. Чаваб көзләјирик. Пионер саламы илә.

Дәстә шурасы».

Достлуг клубунун тәшкил олундуғу күндән бир ајдан вахт кечир. Бу мүддәт әрзиндә клубун үзвләринин сајы хејли чохалмышдыр. Пионерләрдән Арзу Мәммәдова, Сәадәт Үмудова, Әлсәфдәр Әлијев, Земфира Әлијева, Рафигә Маһмудова вә башгалары чинли, албанијалы, чехословакијалы пионерләрдән мәктублар алмышлар. Кәнч ленинчиләр Вәтәнимизин мүхтәлиф шәһәр вә кәндләриндәки мәктәбләрин шакирдләри илә дә мәктублашырлар. Бу мәктубларда ушаглар нечә охудугларындан, дәстә вә мангаларда һәјата кечирилән тәдбирләрдән јазырлар.

Клубда чинли, алманијалы мәктәблиләрин, һабелә Түркмәнистан, Ермәнистан республикалары пионерләринин һәјатыны әкс етдирән експонатлар, ушагларын өз достларына көндәрдикләри һәдијјәләр дә нүмајиш етдирилир.

Сәидә ҺӘМИДОВА.

УШАГ: — Ата, дүнјада ән чәтин шеј нәдир?

АТА: — Ишләр белә кетсә, јә'гин ки, верки...

Хәстә, диш һәкиминә: — Бир көз гырпымында чәкилән диш үчүн бу гәдәр дә пул алмаг олар?

Һәким: мәним үчүн фәрги јохдур, истәјирсән дишини јаваш-јаваш чәким.

Непал кралы һөкумәтә башчылыг едәчәкдир

НЈУ-ЈОРК, (СИТА). Јунајтед Пресс Интернејшнл акентлијин мүхбиринин Катмандудан вердији хәбәрә көрә, Непал кралы Маһендра бу күн јени һөкумәтин һеј'әтини тә'јин етмишдир. Јени һөкумәтә баш назир вә дөрд назир көмәкчиси дахил олмушдур. Крал назирләр шурасынын сәдри вәзифәсини өз үзәринә көтүрмүшдүр. Һөкумәтин јени һеј'әти крал сарајында анд ичмишдир.

Бакынын суалты идман һәвәскарлары һәтта декабр күнләриндә дә мүнтәзәм олараг мәшг кечирләр. Јункүл су комбинзонлары идманчылара јаја олдуғу кими инди дә суалты сәјаһәт етмәјә имкан верир. ШӘКИЛДӘ: Бакынын суалты идман һәвәскарларындан J. МИШИЈОВ вә К. КИРИЛЕНКО мәшг заманы.

Мәнә белә кәлир ки...

«АҒАКҮЛ МАЈКАСЫНЫ ДӘЈИШИР...» МӘГАЛӘСИ МҮНАСИБӘТИ ИЛӘ

Һөрмәтли редаксија!

«Ағакүл мајкасыны дәјишир...» сәрлөвһәли мәгаләни охујуб тә'сирләндим вә бу мәктубу сизә јазмағы гәрара алдым.

Мәнә белә кәлир ки, Ағакүлүн вә онун кимиләринин совет идманчысынын јүксәк адына јарашмајан һәрәкәтләр етмәсиндә биринчи нөвбәдә бизә—ајры-ајры чәмијјәтләрин рәһбәрләри вә мәшгчиләр тәгсиркарыг. Дедикләрими сүбут етмәк үчүн бу јахынларда баш вермиш бир һадисәдән данышмаг истәјирәм.

Кәнчләр арасында Бакы биринчилији јарышлары кечирилирди. Орду идман клубунун јығма командасында чыхыш едән бир футболчу өз көркәми илә нәзәримдән чәлб етди. О, јашыдларындан ири вә чанлы көрүнүрдү. Она һеч чүр он сәккиз јаш вермәк олмазды. Биз, буну јохламағы гәрара алдыг. Команданын мәшгчиси Артјом Фалјан јолдаш бир мүддәт бизи алдатды. О, һәр дәфә һәмин оғланын паспортуну көстәрмәкдән бојун гачырыр, мүхтәлиф бәһанәләр кәтирирди. Биз тә'кид етдикдән сонра о, нәһајәт, һәмин футболчунун паспортуну кәтириб көстәрди. «Алын бахын, — деди, — гој, үрәјиниз сакит олсун». Паспорта бахдыг, орада футболчунун 1942-чи илдә анадан олдуғу көстәрилирди.

Һәмин һадисәдән бир нечә күн сонра кечән илки јарышларын сәнәдләрини арашдырдыг вә орада һәмин идманчынын адына раст кәлдик. Орду идман клубунун кечән илки јарышлара вердији сифаришдә һәмин футболчунун — Валери Спиридоновун 1941-чи илдә анадан олдуғу көстәрилирди. Бу сифаришә клубун рәиси Л. Нерушенко вә А. Фалјан јолдашлар гол чәкмишдиләр.

Биз бу сәнәдләрлә кифајәтләнмәјиб Валеринин ата-анасы илә сөһбәт етмәји гәрара алдыг. Валери Бакыда 4-чү Дағлыг күчәсиндәки 10 нөмрәли евдә јашајыр. Гаршымыза онун атасы Пјотр чыхды. Онунла сәмими көрүшдүк вә нә үчүн кәлдијимизи сөјләдик. Атасы тәәччүбләнди. О, јәгин билдирди ки, оғлу мүһарибә башланан илдә — мәһз 1941-чи илдә анадан олмушдур. Дедикләрини сүбут етмәк үчүн һәтта Валеринин доғум шәһадәтнамәсини дә кәтириб бизә көстәрди. Бу шәһадәтнамәдә Валеринин 1942-чи илдә дејил, мәһз 1941-чи илдә анадан олдуғу ајдын көстәрилирди.

Даһа шүбһәмиз галмамышды. Ајдын иди ки, мәшгчи Артјом Фалјан команданы күчләндирмәк истәмиш вә сахта јолла кедәрәк паспортда дүзәлиш етмишди. Бизә бир шеј ајдын дејилди ки, Бакы чемпионатынын мандат комиссијасы, хүсусән орду идман клубунун рәһбәрләри бу сахтакарлығын үстүнү вахтында ача билмәзидиләрми?!

Бизи даһа мүһүм бир чәһәт марагландырыр. Бу да Валеринин тәрбијәси мәсәләсидир. Јәгин ки, Валеринин бу ишдән хәбәри вардыр. Бөјүкләрин сахта иш тутдуғуну көрән бир кәнчи совет идманчысынын адыны јүксәк тутан бир адам кими тәрбијә етмәк шүбһәсиз чох чәтиндир. Гәрибәдир, белә бир сахта иш көрән Артјом Фалјан республика мәшгчиләр шурасынын сәдридир.

Биз, өз шәхси мәнафејини һәр шејдән үстүн сајан, јарышларда кобудлуг едән, һакимләрлә сөзләшән, өзүнү ловға вә тәкәббүрлү апаран идманчылар, һәмчинин сахта иш тутан мәшгчиләр һаггында сон сөзүмүзү демәлијик! Беләләринә шөһрәти бүтүн дүнјаја јајылмыш сәмими совет идманчылары аиләсиндә јер верилмәмәлидир.

Һәмид МУСАЈЕВ,
«Еһтијат әмәк гүввәләри» чәмијјәтинин сәдр мүавини.

Әшрәф ҺАЧЫЈЕВ,
Муса ГОЧАЈЕВ.

Идман

СӘҺӘТ МӘКТӘБИ ИДМАНЧЫЛАРЫ ИРӘЛИДӘДИРЛӘР

Баскетбол үзрә Бакы биринчилији јарышлары индики гәдәр кәркин вә марағлы кечмәмишдир. Јарышда иштирак едән командалар демәк олар ки, ејни сәвијјәдәдир. Буна көрә дә чемпионатда кимин гәләбә газаначағыны сөјләмәк чох чәтиндир.

Будур, мејданчаја «Буревестник» чәмијјәтинин икинчи командасы вә «Локомотив» чәмијјәтинин баскетболчу гызлары чыхдылар. «Буревестник» командасында Үмумиттифаг јарышларында Азәрбајчанын идман шәрәфини дәфәләрлә мүвәффәгијјәтлә мүдафиә етмиш Л. Маркарјан, Г. Урјадова вә А. Смирнова кими күчлү баскетболчу гызлар ојнајырдылар. Тамашачылар белә күчлү ојунчулары олан команданын асанлыгла гәләбә газаначағыны зәнн едирдиләр. Амма белә олмады. Ојунун һәлә илк дәгигәләриндән дәмирјолчу идманчылар тәшәббүсү әлә алыб, мејданчада там һакимлик етдиләр. «Буревестник» чәмијјәтинин идманчылары өзләрини итирмишдиләр. Ахы, онлар белә күчлү мүгавимәтә раст кәләчәкләрини көзләмирдиләр. Ојунун биринчи һиссәси «Локомотив» командасынын гәләбәси илә нәтичәләнди (23:18).

Фасиләдән сонра «Буревестник» командасы бир гәдәр фәал ојнамаға башлады вә һесабы бәрабәрләшдирди. Ојун һечһечә гуртарды (52:52). Әлавә верилән вахтда «Буревестник» чәмијјәтинин баскетболчу гызлары јахшы ојнајыб гәләбә әлдә етдиләр (60:54).

Һәмин чәмијјәтләрин кишик командаларынын көрүшү дә «Буревестник» чәмијјәти идманчыларынын гәләбәси илә нәтичәләнди (65:53).

«Еһтијат әмәк гүввәләри» чәмијјәтинин истәр кишик, истәрсә дә гадын командалары чемпионатда јахшы чыхыш едирләр вә турнир чәдвәлиндә биринчи јердәдирләр.

Јарышлар давам едир.

З. ЗАМАНОВ.

Алпинистләр зирвәдә

Гусар рајонунун әразиси бир тәрәфдән Кичик Гафгаза битишикдир. Һәмин јерләри кәндикчә гаршыја Базар дүзү, Шаһдағ, Туфан вә даһа башга зирвәләр чыхыр.

Бу күнләрдә М. Әзизбәјов адына Нефт вә Кимја Институтунун бир груп тәләбә алпинисти һәмин зирвәләрә јүрүш етмишләр.

Алпинист тәләбәләр јүрүшә Гусар рајонундакы Зиндә-Муруг кәндиндән башламышлар. Онлар хејли јол кетдикдән сонра Лазы кәндинә кәлиб чатмыш вә бурада кечәләмишләр; сәһәр сүбһдән исә Шаһ-Ејлаг дүзәнлијинә үз гојмушлар. Шаһ-Ејлаг дүзәнлији үч дағын—Базар дүзү, Шаһдағ вә Туфан зирвәләринин ортасында јерләшир. Алпинистләр бу дүзәнликдә галыб мәшг кечмиш вә гаршыдакы бөјүк сәфәрә һазырлыг көрмүшләр. Дөрдкүнлүк кәркин мәшгдән сонра онлар әввәлчә Туфан зирвәсинә галхмышлар. Һәмин зирвәдә оларкән тәләбә идманчылар алпинист Е. Ағачановун һәлә 1955-чи илдә бурада гојуб кетдији мәктубу тапмыш, бир гәдәр зирвәдә галмыш, сонра исә кери гајытмышлар. Зирвәдән енәркән алпинистләр бир чох чәтинликләрлә гаршыламышлар. Һәр тәрәфи бүрүјән думан ирәлиләмәјә мане олурду. Бүтүн бу чәтинликләрә бахмајараг чәсур алпинистләр дүшәркәјә гајытмыш вә икикүнлүк истираһәтдән сонра бу дәфә Шаһдағ зирвәсинә јүрүш етмишләр...

Будур, тәһлүкәли кечидләр, туфанлы јоллар архада галмыш вә тәләбә алпинистләр јенә доғма Бакыја гајытмышлар. Идманчылардан Р. Мәликов, А. Манафзадә, И. Әлијев, В. Миронов вә башгалары кечирдикләри јүрүшләр һаггында марағлы сөһбәтләр едирләр. Онлар: «Бу илки јүрүшүмүз—бизим јени ил һәдијјәмиздир»—дејә севинчлә билдирирләр.

И. МИРЗӘЈЕВ.

Ики гәләбә

Минск шәһәринә—јерли идманчыларла достлуг көрүшләринә јола дүшән столүстү теннис ојначыларымыздан шад хәбәр алынмышдыр. Теннисчиләримиз бурада ики көрүш кечирмиш вә һәр икисиндә дә гәләбә газанмышлар. Онлар биринчи көрүшү 15:6, икинчи көрүшү исә 9:4 һесабы илә удмушлар.

Столүстү теннис ојначыларымыз һазырда Таллин шәһәриндә јерли идманчыларла бир сыра достлуг көрүшләри кечирирләр.

Онун ганы үрәјимдәдир

Мүстәнтиг Әләскәр Рүстәмов сабаһысы күн хәстәханаја баш чәкди. Гоча кешикчи кечә икән кечинмишди. Алтмыша јахын јашы олан гочанын ағыр зәрбәјә таб кәтирмәмәсиндә тәәччүблү һеч нә јох иди. Лакин Әләскәр онун сејрәк-ағ сачларыны, гырышларын из салдығы үзүндә донуб галмыш дәһшәт ифадәсини көрәндә үрәји сыхылды. О, фәһмлә гочанын арыг, әзәләли әлләринә нәзәр салды. Сонра кәдәрли һалда һәкимлә пилләканлардан чыхыб чаван оғланын јатдығы палатаја кирди. О, һәлә дә өзүнә кәлмәмишди. Бәнзи гачмышды. Көзләри јумулу иди.

— Нечә олачаг, доктор? Сағалдa биләчәксинизми? — Һә, јадымдан чыхмышды, тибб мүајинәсинин нәтичәси һаггда арајыш тәртиб един,—дејә о, һәкимә мүрачиәт етди вә өз-өзүнә дүшүндү: «Көзәл оғландыр. Үзү танышдыр, һарада исә көрмүшәм». Лакин ону һарадан танырдығы јадына дүшмәди. О, буна бир о гәдәр дә әһәмијјәт вермәди. Чүнки чох вахт тәсадүфән күчәдә растлашдығы адамларын да симасы хатириндә галырды. Бәлкә елә бу оғлан да онлардан бириди.

Һәким:

— Әлбәттә, габагчадан сөз вермәк чәтиндир, јолдаш мүстәнтиг,—деди.—Амма әлимиздән кәләни әсиркәмәјәчәјик. Јахшы олуб ки, бычаг үрәјинә илишмәјиб. Икичә бармаг да јухарыја тохунсајды, иши битәрди.

— Адамлары кәлмәјиб ки?

— Гочанын гоһумлары кәлибләр, анчаг буну хәбәр алан јохдур.

Әләскәр һәкимлә худаһафизләшиб, машына отурараг идарәјә дөндү. Әмәлијјат групунун әлдә етдији илкин материаллары фикриндә низама салмаға вә һеч олмаса вәзијјәти бир гәдәр ајдынлашдырмаға чалышды: бу намә'лум оғлан (тәрслијә бир бах, чибиндә шәхсијјәтини билдирән вәсигә дә јохдур) јолдашлары илә, шүбһәсиз, јолдашлары илә кассаны јармаға кәлмиш, бу ан кешикчи дујуг дүшмүшдүр. О, өзүнү итирдијиндәнми, ја нәдәнсә кечикмиш, кешикчи бычағы күрәјинә сапламышдыр. Олә биләр ки, јолдашларындан бири онун көмәјинә кәлиб, бәрк әшја илә кешикчинин кичкаһына зәрбә ендирмишдир. Тәәччүблүдүр, бәс машынлары олдуғу һалда ону нә үчүн бурада гојмушлар?..

Бу суал Әләскәри хејли мәшғул етди. О, чинајәт јеринә кетдији андан сонракы бүтүн әһвалатлары јадына салмаға чалышды. Гејри-ихтијари бармағыны дишләди: «Һеч ағлыма кәлмәјиб,—дејә дүшүндү.—Тә'чили јардыма гадын зәнк вурмушдур. Јәгин кешикчи ағрыдан чығырмыш, бу вахт кечә нөвбәсиндән чыхыб јол өтән гадын сәс-күјә өзүнү јетирмишдир. Онлар јолдашларыны көтүрмәјә вахт тапмајараг әкилмишләр». Оғру үчүн исә чәтин мәгамда јолдашыны дарда гојмаг папирос көтүјүнү зибил гутусуна туллама кими бир шејдир. Сонра онлар бүкүн үчүн әнчдан әзабы чәкмәјәчәкләр. Бәлкә дә артыг нәфәси кәсилдијини күман етмишләр. Көрүнүр, чибиндә һеч бир ифшаедичи сәнәд олмадығыны да билирмишләр. Чибиндән пулу көтүрмәмәләри дә буну сүбут едирди. Бир мәсәлә ајдын иди ки, бу кәнч дә чинајәтин иштиракчысыдыр. Онун сағалмасы ишин ачылмасы үчүн тамамилә зәруридир.

Әләскәр Рүстәмова елә кәлди ки, иш бир о гәдәр дә долашыг дејилдир. Кассадан хејли пул оғурланмышдыса да, дәстәнин бир үзвү онун әлиндә иди. Онун сағалмасына чалышмаг лазымдыр. Лакин буна бахмајараг, јенә дә дәлилләр топланмалыдыр. О, өз фикирләрини дәнә-дәнә јохламаға адәт етмишди. Һәмишә әлдә олан материаллара шүбһә вә тәәччүблә јанашыр, әсаслы дәлилләр тапылмајынча гәти гәрара кәлмирди. Кәрәк, инсанын мүгәддәратыны һәлл едән сәнәд вә материалларда ијнәнин учу гәдәр дә гаранлыг јер галмасын. Әләскәр һәмишә бу сөзләри тәкрарламағы севирди: «Бизим сәһв етмәјә һаггымыз јохдур. Кичичик бир долашыглыг инсанын һәјатыны пуч едә биләр. Јох, биз сәһвә јол вермәмәлијик».

Әләскәр беш ил бундан габаг университетин һүгуг факултәсини битирмишди. Әввәлчә бир гәдәр мүстәнтиг ишләмиш, сонра ону баш милис мүстәнтиги вәзифәсинә ирәли чәкмишдиләр. Јолдашлары арасында онун хүсуси һөрмәти варды. Садә вә меһрибан хасијјәтли бир кәнч иди. Чәтинә дүшәндә тәчрүбәли һүгугшүнаслара мүрачиәт едиб, онлардан мәсләһәт вә көмәк алыр, һәгигәти ашкара чыхармаг үчүн кечәникүндүзә гатыб ишләјир, «јорулдум» демәк билмирди. Мүстәнтиглик чәтин ишдир. Һәр ан објектив олмаг лазымдыр. Һаггында тәһгигат апардығын адамын талеји илә дәриндән марагланмамаг, она бә'зән ачымамаг, ејни заманда һиссијјата гапылмаг јанлышлыға кәтириб чыхара биләрди.

Әләскәр һәмин күн ишин ахырында хәстәханаја бир дә зәнк вурду. Һәким хәстәнин һәлә дә јахшылашмадығыны, арајышын һазырландығыны хәбәр верди.

— Кәлирәм,—дејә Әләскәр икинчи дәфә хәстәханаја јолланды. Арајыш марағлы иди. Бурада көстәрилирди ки, хәстә јараланмамышдан габаг бәрк ичмиш вә нәшә чәкмишдир. Белә бир вәзијјәт Әләскәри шүбһәјә салды.

— Нә гәдәр ичмиш олар?

— Чох, лап чох. Әкәр мигдарыны тәхмини десәм, һејрәтләнәчәксиниз. Ән азы алты јүз-једди јүз грам араг ичмишдир. Мән һәлә нәшәни демирәм. Ајры адам олсајды, артыг үрәји партлајыб өлмүшдү. Анчаг онун чаны мөһкәмдир. Белә сағлам үрәк үчүн мән бүтүн вар-дөвләтими верәрдим.

Әләскәр һәкими динләдикчә фикирләширди ки, иш кетдикчә мүрәккәбләшир. Оғурлуға чыхан адамын бу чүр дәличәсинә ичмәси чох гәрибәдир. Бәлкә ону ичиртмишләр? Нә тәфавүтү вар, ја өзү ичиб, ја башгасы ичирдиб? Һәр һалда јолдашлары јад дејилмишләр. О, танымадығы адамларла отуруб бу гәдәр ичә билмәзди. Нә исә...

Әләскәр јалныз евләринин пилләканыны галхаркән, бәрк јорулдуғуну һисс едиб күнорта наһар еләмәдијини хатырлады. Зәнки басды, гапыны Лалә ачды. Әләскәр саламлашыб:

— Јемәјә бир шеј варды?—дејә сорушду.

— Јарпаг долмасы биширмишәм. Нә гәдәр көзләдик кәлиб чыхмадын. Јәгин сојујуб. Бу дәгигә гыздырарам. Атан да дилхордур...

Әләскәр палтосуну сојунду, папағыны вә галошларыны чыхарыб атасынын отағына кетди. Атасы пәнчәрә өнүндә дуруб бајыра тамаша еләдијиндән онун кәлишини сезмәди.

— Ахшамын хејир...

Салеһ Рүстәмов оғлунун сәсинә чеврилди. Онун үзү тутгун вә гүссәли иди. Лакин һәмишә олдуғу кими бу дәфә дә оғлуну көрәркән онун көзләриндә гүрур ифадәси заһир олду. Үзүнү ишыгландыран ани тәбәссүм тез дә сөндү.

— Сәнә ишим дүшүб, Әләскәр,—дејә о, чиддијјәтлә сөзә башлады.—Мәктәбимизин шакирдләриндән бири јоха чыхыб. Һәр јаны әләк-вәләк еләмишик, көрдүм дејән јохдур. Гуш кими учагдыр. Бәлкә јадындадыр, кечән пајыз, е'замијјәтдән гајытдығым вахт сәнинлә таныш етмишдим.

— Хатырламырам.

— Һә, дүнән ахшамадәк мәктәбдә олуб. Сонра исә һәјәтә дүшдүјүнү көрүбләр. О кедәндир, гајытмајыб. Милис шө'бәсинә хәбәр вермишәм. Индичә зәнк вурдум, дедиләр һәлә тапмамышыг...

Әләскәр, әлләринин овушдурмасындан вә сағ ајағыны дөшәмәјә дөјмәсиндән атасынын бәрк һәјәчан кечирдијини дујду вә ону сакитләшдирмәјә чалышараг:

— Нараһат олма, тапылар,—деди.—Бәлкә гачыб рајона кедиб.

— Нә данышырсан, Сурхај белә иш көрмәз. Чох тәрбијәли оғландыр. Мүәллимләримиз ондан чох разыдырлар... Јох, дејәсән башында бир иш вар. Үрәјимә дамыб.

Лалә онлары сүфрә башына чағырды.

— Һәлә јемәмисән, ата?—Әләскәр хәстә олдуғу үчүн һәкимин тәләб етдији гајдада јејиб-ичән атасынын өз режимини позмасындан нараһат олду.

— Иштаһам гачыб,—дејә Салеһ Рүстәмов көнүлсүз дилләнди.—Сурхајын хәтрини чох истәјирәм. Зәкалыдыр, хошсифәтдир. Мүәллим тајфасы, кәрәк һәмишә бир көзлә көрсүн. Анчаг үрәклә зарафат еләмәк олмаз. О, сечдијини сечир. Һәм дә шәһәрдә бир кимсәси јохдур. Анана да демишәм ки, бир кәндсајағы аш биширсин...

Салеһ Рүстәмов нә исә фикирләшәрәк күлүмсүнду.

— Һә, сән чавансан, өзүн дә шәһәрдә доғулуб бөјүмүсән, бунлары билмәзсән,—дејә о, әлини сүфрәдән чәкди вә хәјалпәрвәрликлә көзләрини пәнчәрәјә зилләди.—Сурхајы көрәндә кәнчлијим кәлиб дурур көзүмүн габағында. Отуз беш ил бундан әввәл, мән дә онун кими гатара миниб охумаг һәвәси илә шәһәрә кәлмишдим. Утанчаг, садәдил бир оғлан идим. Елә авамдым ки, ушаг да мәни алдада биләрди. Адам гоча чағында чаванлығыны әзиз тутур.

Атасынын сөзләри бүтүн күнү дәһшәтли чинајәт төрәтмиш, пул үчүн бир гочанын өлүмүнә баис олмуш гара нијјәтли чинајәткарлар барәсиндә фикирләшән Әләскәрин гәлбиндә ән зәриф телләрә тохунараг, онда хош, ләтафәтли дујғулар ојатды. Үрәјиндә танымадығы Сурхаја гаршы рәғбәт һисси доғурду. Әләскәр атасына јахшы бәләд иди. Салеһ Рүстәмов тә'риф севмәз, башгасыны да тә'рифләмәјә хәсислик едәрди. О, узун илләр ишләјиб бу јашдаја кәлмишди ки, тә'риф вар ганадландырар, тә'риф вар ганад сындырар. Көрүнүр, бу оғлан кишинин гәлбинә кирмиш вә мәһәббәтини газанмышды. Буна көрә дә Әләскәр гәтијјәтлә деди:

— Атачан, фикир еләмә, өзүм мәшғул олуб, мүтләг тапарам.

— Үмидим сәнәдир, —дејә Салеһ Рүстәмов сынајычы нәзәрләрлә оғлуна бахды. — Истәјирәм, бир мәктәбә баш чәким, көрүм нә вар, нә јох.

Атасыны јола салдыгдан сонра Әләскәр Лалә илә бир гәдәр сөһбәт еләди. Мүәллимлик едән Лалаја зарафатла сөз атды.

— Јолдаш мүәллим, —деди,— ушагларла әмәлли-башлы мәшғул олсаныз, бизә иш галмаз.

— Бәс онда сән нејләјәрсән?—дејә Лалә өз нөвбәсиндә ону чырнатды.

— Еһ, өлкәмиз чох кенишдир, һәмишә иш тапылар, нә чох завод-фабрик. Тәки динчлик олсун.

— Тәнгидини нәзәрә аларыг.—Лалә зарафатјана бир тәрздә дилләнди. —Ону дүз дејирсән ки, бизим дә күнаһымыз вар. Анчаг аналар да күнаһсыз дејилләр. Ушағы башсыз гојуб, сонра да әл-ајаға дүшүр, сәс-күј салырлар: ај аман, көмәјә кәлин, ушаг сөзүмә бахмыр.

(АРДЫ ВАР)

Әввәли гәзетимизин 18, 21 вә 23 декабр тарихли нөмрәләриндә.

Бакынын һәр јериндә јолка шәнликләринә һазырлыг көрүлүр. Бағлар вә мејданчалар гыш мәнзәрәләри илә бәзәдилир. Јарашыглы киоскларда јолка бәзәкләри сатылыр. ШӘКИЛДӘ: јолка шәнликләри үчүн бәзәдилмиш Димитров адына бағдан бир көрүнүш.

Фото З. Новрузовундур.

ӘДӘБИЈЈАТ ВӘ ИНЧӘСӘНӘТ ХӘБӘРЛӘРИ

АЗӘРБАЈЧАН ССР Елмләр Академијасы Ме'марлыг вә инчәсәнәт институтунун әмәкдашлары сон илләрдә республикамызын милли мусиги фолклоруну нота салмаг үчүн бир сыра ишләр көрмүшләр. Институтун әмәкдашы Нәриман Мәммәдовун нота салдығы «Шур» вә «Бајаты-шираз» муғамлары һазырда Москва дөвләт мусиги нәшријјаты тәрәфиндән мәчмуә шәклиндә нәшр олунур. Һазырда Н. Мәммәдов «Чаһаркаһ» вә «Һүмајун» муғамлары үзәриндә чалышыр.

Институтун әмәкдашы М. Исмајылов чохдан бәридир ки, «Азәрбајчан мусиги жанрлары» адлы әсәр үзәриндә јарадычылыг иши апарыр. 7 чап вәрәгиндә олачаг бу китаб Азәрбајчан ССР Елмләр Академијасынын нәшријјаты тәрәфиндән чап едиләчәкдир.

РЕСПУБЛИКАМЫЗДА халг јарадычылығына бөјүк әһәмијјәт верилир. Бу мәгсәдлә республикамызын бир чох шәһәр вә рајонларында, о чүмләдән Ләнкәран, Минкәчевир, Кәјчај, Нахчыван вә Степанакерт шәһәрләриндә халг театрлары вә рәгс коллективләри ташкил едилмишдир. Бу коллективләр мүнтәзәм олараг зәһмәткешләр гаршысында марағлы програмла чыхыш едирләр. Мисал үчүн, Фүзули рајон халг театрынын коллективи бу јахынларда Ағдам, Имишли вә Жданов рајонларында гастрол сәфәриндә олмушдур.

Халг јарадычылығыны даһа да инкишаф етдирмәк мәгсәди илә Кировабад, Губа вә Ләнкәранда рајонлараарасы халг јарадычылығы еви ташкил едилмишдир.

СОВЕТ Иттифагынын вә дүнјанын бир чох өлкәләринин мәшһур мусигичиләринин, хanәндәләринин вә дикәр инчәсәнәт хадимләринин Бакыдакы гастроллары мүвәффәгијјәтлә кечир.

Јени илдә М. Магомајев адына Дөвләт Филармонијасында бир сыра марағлы концертләр олачагдыр. Перунун мәшһур мүғәннисси Има Сумак, Римски-Корсаков адына Дөвләт квартети, Норвеч диризору Отто Грјунер-Хегге вә башгалары гастрол концертләри илә чыхыш едәчәкләр.

1961-чи илдә Бакыја һәмчинин Һиндистандан, Әрәбистандан, Индонезијадан, Аркентинадан, Мексикадан, Исвечрәдән, һабелә Алманија вә Полша Демократик Республикаларындан да мәшһур инчәсәнәт хадимләри кәләчәкләр.

ЧӘФӘР Чаббарлы адына «Азәрбајчанфилм» киностудијасы јени илдә бир сыра бәдии вә сәнәдли филмләр чәкәчәкдир. 1961-чи илин әввәлләриндә јазычы Әнвәр Мәммәдханлынын сенарисиасында чәкилән «Лејли вә Мәчнун» бәдии филмини екрана бурахмаг нәзәрдә тутулмушдур. Филмин режиссору Лятиф Сәфәров, оператору Ариф Нәриманбәјовдур. Коллектив һәмчинин јазычы Һәсән Сејидбәјли вә Аниксинин сценарисиасында «Телефончу гыз» филминин дә истеһсал едәчәкдир. Киностудијанын коллективи бу јахынларда «Бизим күчә» бәдии филмини чәкмәјә башламышдыр.

Јазычылардан Мирзә Ибраһимов «Бөјүк дајаг» вә Илјас Әфәндијев «Көрпүсалanлар» әсәрләри әсасында сценарилэр үзәриндә ишләјирләр.

БУ КҮН М. Әзизбәјов адына Азәрбајчан Дөвләт Академик Драм Театрынын јарадычы коллективи мәшһур Түркијә јазычысы Назим Һикмәтин «Шөһрәт вә ја унудулан адам» әсәрини тамашаја гојачагдыр. Тамашанын гурулушчу-режиссору Мәсир Садыгзадә, бәдии тәртибатчысы Азәрбајчан ССР халг артисти Исмајыл Ахундовдур. Тамашанын мусигисини кәнч бәстәкар Һәсән Рзајев јазмышдыр. Әсас ролларда артистләрдән Һәсәнага Салајев, Һөкүмә Гурбанова, Фатеһ Фәтуллајев вә башгалары иштирак едәчәкләр.

Земфира ЗҮЛАЛОВА.

ИСТИРАҺӘТ СААТЛАРЫНДА

РЕБУС

Бу ребусда бир һикмәтли чүмлә јазылмышдыр. Һәмин чүмләни охујун.

Бунлары билмәк марағлыдыр...

- Су самуру бүтүн балыглардан сүр'әтли үзүр.
- Антарктикада олан бүтүн бузлары топлајыб јер тәбәгәсинин үзәрини өртмәк мүмкүн олсајды онун галынлығы 85 метрә чатарды.
- 0,001 мм галынлыгда олан дәмир тәбәгәси шүшә кими шәффаф олур.
- Океанларда олан нәһәнк ләпәләр 100 тон ағырлыгда дашлары јериндән тәрпәдә билир.

ӘН БӨЈҮК ДӨВЛӘТ

(ТҮРК НАҒЫЛЫ)

БИР нәфәр кәнч даима өз касыблығындан шикајәтләнәрди.

— Сән чох варлы адамсан. Анчаг наһаг јерә шикајәтләнирсән,—дејә бир гоча она нәсиһәт етмәјә башлады.

— Нечә, варлыјам? Бәс о вар-дөвләт һарададыр?

— Бах, елә сәнин көзләрин. Онлары нечәјә сатырсан?

— Нә гәдәр пул версән белә, көзләрими сатмарам, — дејә кәнч чаваб верди.

— Елә исә әлләрини сат. Мән әвәзиндә сәнә истәдијин гәдәр гызыл верәрәм.

Әкәр дағ һүндүрлүкдә гызыл версән дә әлләрими вермәрәм.

— Бах, инди сән нә гәдәр варлы олдуғуна инандынмы? Дүнјада ән бөјүк дөвләт күч вә сағламлыгдыр. Бу ики шеји һеч бир пулла алмаг олмаз.

ЧАВАБЛАРЫНЫЗЫ ЈОХЛАЈЫН

Гәзетимизин 1960-чы ил 23 декабр тарихли нөмрәсиндә дәрч едилмиш ајләнчәләрин чавабы беләдир.

КРИПТОГРАММА

1. Финдиј. 2. Чехов. 3. Мааш. 4. Сүнну. 5. Палаз. 6. Ачар. 7. Даhә.

«Адам чох оларса дүшмән зәифләр, әләв күчлү оларса полад да әријәр!».

ВИКТОРИНА

1. Кремл. 2. Он беш илә. 3. Мәним ушаглығымын тарихи.

БӘСТӘКАРЛА КӨРҮШ

В. И. Ленин адына Мәркәзи шәһәр китабханасынын мүдирijјәти вә әдәбијјат дәрнәји Азәрбајчан ССР халг артисти, бәстәкар Фикрәт Әмирова һәср едилмиш әдәби-бәдии кечә кечирмишләр.

Кечәни кириш сөзү илә китабхананын нәздиндәки әдәбијјат дәрнәјинин рәһбәри, шаир Тофиг Мүтәллибов ачмышдыр. Инчәсәнәт елмләри намизәди бәстәкар Әшрәф Аббасов Ф. Әмировун јарадычылығы һаггында мә'рузә етмишдир.

Сонра әдәбијјат дәрнәјинин үзвләриндән Т. Ағајева, Р. Әһмәдов, Р. Һүсејнова вә башгалары өз шe'рләрини охумушлар.

Көрүшүн сонунда чыхыш едән Фикрәт Әмиров охучулара өз тәшәккүрүнү билдирмиш вә кәләчәк јарадычылыг планларындан данышмышдыр.

Кечәнин сонунда Азәрбајчан ССР халг артисти Ш. Әләкбәрова, әмәкдар артистләрдән Ф. Әһмәдова, Чингиз Садыгов вә Азад Әлијевин иштиракы илә Фикрәт Әмировун әсәрләриндән ибарәт бөјүк концерт олмушдур.

Т. ГАСЫМЛЫ.

РЕДАКСИЈАНЫН ҮНВАНЫ: Бакы, Коммунист күчәси, 11/13. ТЕЛЕФОНЛАР: редактор мүавини — 2-58-33, мәс'ул катиб 2-58-61, комсомол һәјаты шө'бәси — 2-57-29, тәблиғат-тәшвигат шө'бәси — 2-58-35, мәктәбли кәнчләр шө'бәси — 2-57-29, идман шө'бәси — 2-58-35, мүхбирләр шө'бәси — 2-58-35, мәтбәә — 3-62-04, мүһасибат — 3-59-46, е'ланлар шө'бәси — 3-13-62.

Редактор Ч. ӘЛИБӘЈОВ.

ФГ 16583 Бирләшмиш нәшријјатын мәтбәәси, Бакы, Сталин проспекти, 137. Типография объединенного издательства, Баку, проспект Сталина, 137. Сифариш № 6049